NOTULEN VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE RAAD DER GEMEENTE ZOETERMEER, GEHOUDEN OP MAANDAG 13 JUNI 2022

Voorzitter: de heer Bezuijen, burgemeester /mevrouw Wortel-Driessen, vicevoorzitter
Secretaris: de heer Blokland, griffier

Aanwezig zijn:
36 leden, te weten: de heren Aiobi en Aptroot, de dames Bakkers en Bink-Winterkamp, de heren Blansjaar, Boerboom en Van den Boomgaard, de dames Bout-Wijngaards en Brouwer-Weemhoff, de heren Duiven en Ekkelenkamp, mevrouw Frinking, de heren Van Gils en Haak, de dames Kraneveldt-van der Veen, en Van Leeuwen de heer Markes, de dames Meijer en Meurs-Troch, de heren Mohammadian, Mooiman, Nawijn en Van der Perk, mevrouw Raak, de heren Van Rumpt en Schoonbeek, mevrouw Siegelaer, de heren Smitskam, Van Steenis, Velner, Van der Vlies en Wareman, de heer Weekenstroo, de dames Van Werkhoven, Wortel-Driessen en Van Yperen

Tevens aanwezig zijn:
6 wethouders, te weten: de heer Iedema, mevrouw Ter Laak, mevrouw Van der Meer, mevrouw Mertens, de heer Velzen, de heer Weerwag

Afwezig zijn: mevrouw Van Damme, de heren Louw en Meijroos

AGENDA

---

1. **Opening en vaststelling agenda**
2. **Spreekrecht**
3. **Mondelinge vragen**
4. **Mededelingen**
5. **Afdoening ingekomen stukken**
6. **Bekrachtiging/opheffing geheimhouding**
7. **Hamerstukken**
   a. **Raadsvoorstel Overzicht geheime stukken en besluit geheimhouding – maart 2022**
   b. **Raadsvoorstel Begrotingswijziging Programmabegroting 2022 uitgavenbudget programma logistieke hotspot A12 corridor**
   c. **Raadsvoorstel Beheerbegroting 2022-2025**
   d. **NAAR DEBAT raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie februari 2022**
   e. **Raadsvoorstel Verordening op de gemeentelijke Commissie Ruimtelijke Kwaliteit, Zoetermeer 2022**
   f. **Raadsvoorstel Participatieplan Visie Van Tuyllpark en Noordelijke Bedrijventerreinen**
   g. **Raadsvoorstel Vaststellen zienswijze splitsing en toelating Vestia**
   h. **Raadsvoorstel Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) gemeente Zoetermeer**
   i. **Besluitenlijst en notulen van 30 mei 2022**
8. **Benoeming commissieleden**
9. **Debat (inclusief stemmingen)**
   a. **Raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie februari 2022**
10. **Resultatendebat Jaarstukken 2021 (inclusief stemmingen)**
11. **Sluiting**

VERSLAG

---

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter**: Dames en heren, leden van de raad, goedenavond, van harte welkom allemaal. Ik open hierbij de raadsvergadering van vanavond, 13 juni 2022. We hebben bericht van verhindering ontvangen van mevrouw Van Damme van de SP, de heer Louw van de PvdA en de heer Meijroos van de LHN als het goed is. Klopt dat? Dat hebben we verder iedereen in huis als het goed is. Dat klopt.

Dat is mooi. Dan gaan we over naar de vaststelling van de agenda. Als gevolg van de commissiebehandeling op 7 juni jl. is het raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie februari 2022 verplaatst naar debat als punt 9.a. Als gevolg van de commissiebehandeling is er bij de volgende agendapunten een gewijzigd stuk toegevoegd: 7.f. Raadsvoorstel Participatieplan Visie Van Tuyllpark en Noordelijke Bedrijventerreinen en 9.a. raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie februari 2022. Is er iemand die het woord wenst over de agenda? Nee. Is er iemand die stemming wenst? Niet het geval, dan constateer ik dat de agenda is vastgesteld. Dank u wel.
Dan de spreektijden. Ik wil u voorstellen de volgende spreektijden te hanteren. Voor agendapunt 9.a. raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie februari 2022 een minuut per fractie. Voor agendapunt 10, het resultatendebat over de Jaarstukken 2021, in de eerste termijn vier minuten per fractie en het college 24 minuten en voor de tweede termijn twee minuten per fractie en het college twaalf minuten. Kan iedereen zich daarin vinden? Ik zie geen reacties. Dan hebben we dat ook vastgesteld en hoeven we daar veder ook geen stemming over te hebben.

2. Spreekrecht

De **voorzitter**: Er heeft zich een inspreker gemeld, dat is de heer Vergers, die spreekt in over de jaarrekening. Hij krijgt vijf minuten de tijd.

De heer **Vergers**: Goedenavond raadsleden, nieuw en oud college, nog altijd nieuwe en oudere collegeleden en toehoorders. Mijn naam is Peter Vergers en graag wil ik vandaag even iets vertellen op persoonlijke titel over het onderwerp Jaarrekening.
Inmiddels is de besturingscyclus ook bij de nieuwe raadsleden bekend; in juni is het voorjaarsdebat met het beleid voor de komende vier jaar, in november het begrotingsdebat met de vaststelling van de meerjarenbegroting en na afloop van het jaar wordt de jaarrekening vastgesteld. En de jaarrekening is een belangrijk document in het kader van de controlerende taak van de raad. Het is eigenlijk zoiets als een schoolrapport aan het eind van het leerjaar. Heeft het college de afgesproken beleidsdoelstellingen gerealiseerd? En is dat gebeurd binnen de financiële kaders die de raad daarvoor heeft aangegeven? De jaarrekening is helaas wat minder beknopt dan een schoolrapport en telt in 2021 maar liefst 468 pagina's.
De vraag die ik vandaag bij u aan de orde wil stellen is: hoe kan de raad de informatie die in de jaarrekening staat meer benutten voor zijn controlerende en kaderstellende rol? Ik ben niet de eerste en ook niet de enige die zich dit afvraagt. Diverse rekenkamers hebben zich al over deze vraag gebogen op verzoek van tal van gemeenteraden en komen na onderzoek tot een aantal conclusies.
De eerste is dat de doelstellingen in de programma's per beleidsonderdeel meestal te globaal zijn geformuleerd. Er zijn ook onvoldoende bruikbare indicatoren en er wordt te weinig verband gelegd tussen de doelstelling enerzijds en de ingezette middelen anderzijds. Met als gevolg dat de raad onvoldoende met zo'n jaarrekening kan sturen. De daadwerkelijke behandeling van de jaarrekening door de raad is dan ook vaak een weinig inspirerende gebeurtenis. In de commissie worden veel technische vragen gesteld, die worden beantwoord en in de raad leidt de behandeling hetzelfde tot wijziging van beleid. Dat is eigenlijk heel jammer. Zeker gelet op de enorme ambtelijke inzet die nodig is om een dergelijk stuk op te leveren en de indrukwekkende berg aan informatie te verzamelen en publiceren.
Ik wil u dan ook graag wat suggesties doen om meer met het jaarverslag te doen. De eerste is: concentreer je op dat deel van de jaarrekening dat de raad kan beïnvloeden. En dat is een relatief klein deel vergeleken met de hele jaarrekening. Laten we dan vervolgens binnen dat deel dat de raad kan beïnvloeden, op zoek gaan naar beleidsactiviteiten die minder effectief zijn. Suggesties zijn er genoeg. Want regelmatig lezen we in de jaarrekening 'doelstelling niet gehaald'. Laten we dan vervolgens die minder effectieve beleidsactiviteiten met bijbehorende kosten in een tabel zetten. En nu wordt het wat interessanter, want straks in november bij het begrotingsdebat heeft de raad weer allemaal nieuwe wensen voor nieuw beleid en nieuwe zinvolle activiteiten. En met deze twee lijsten in de hand, dus enerzijds het gebleken ineffectieve beleid en anderzijds de nieuwe wensen, kan een afweging worden gemaakt om oud, ineffectief beleid te ruilen voor een nieuw, gewenst beleid. Is de raad eenmaal gewend aan deze systematiek om nieuw voor oud te ruilen, dan kan ze ook zelf op zoek gaan naar potentiële verbeteringen door Zoetermeer te vergelijken met andere gemeenten. Zo denk ik dat verder invulling kan worden gegeven aan de controlerende en kaderstellende rol die de raad nu eenmaal heeft. Tot zover.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Vergers, voor uw inbreng. Dat betekent dat we daarmee ook aan het eind van agendapunt 2 zijn gekomen. We hebben verder geen insprekers meer.

3. Mondelinge vragen

De **voorzitter**: Dan gaan we naar de mondelinge vragen. Er zijn geen mondelinge vragen ingediend dus ook dit kunnen we als afgesloten beschouwen.

4. Mededelingen

De **voorzitter**: Dan gaan we naar agendapunt 4, de mededelingen. Zijn er mededelingen vanuit de raad? Dat is niet het geval. Mededelingen uit het college? Voor zover ik kan overzien niet, dus ook dat agendapunt is dan gedaan.

5. Afdoening ingekomen stukken

De **voorzitter**: Is er iemand die hier het woord over wenst te voeren? Dat is niet het geval. Is er iemand die hier stemming over wenst? Ik constateer dat er 35 raadsleden aanwezig zijn. Dan is de afdoening ingekomen stukken gedaan. Pardon, 36 raadsleden.

6. Bekrachtiging/opheffing geheimhouding

De **voorzitter**: Er zijn geen stukken ingediend voor bekrachtiging/opheffing van geheimhouding. Dan gaan we over naar agendapunt 7.

7. Hamerstukken

a. Raadsvoorstel Overzicht geheime stukken en besluit geheimhouding – maart 2022

De **voorzitter**: Is er iemand die daar een stemverklaring over af wenst te leggen? Wenst iemand hier stemming over? Niet het geval, dan constateer ik dat het raadsvoorstel is aangenomen.

b. Raadsvoorstel Begrotingswijziging Programmabegroting 2022 uitgavenbudget programma logistieke hotspot A12 corridor

De **voorzitter**: Is er iemand die daar een stemverklaring over af wenst te leggen? Wenst iemand hier stemming over? Niet het geval, dan constateer ik dat dit raadsvoorstel ook is aangenomen.

c. Raadsvoorstel Beheerbegroting 2022-2025

De **voorzitter**: Is er iemand die daar een stemverklaring over af wenst te leggen? De heer Van der Vlies, gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter. Zó! Zoetermeer blijft het niet normaal vinden dat er na het vaststellen van de begroting door de raad allerlei wijzigingen worden doorgevoerd die aan ons als technisch en niet zo belangrijk worden voorgelegd. Dit gebeurt standaard ieder jaar weer, we stemmen tegen het voorstel.

De **voorzitter**: Anderen nog met een stemverklaring? Niet, dan constateer ik dat dit wel tot stemming leidt en dan vraag ik de leden van de raad die tegen dit voorstel zijn hun hand op te steken. Tegen is de fractie van Zó! Zoetermeer en de SP. Daarmee is dit voorstel aangenomen met 32 stemmen voor en 4 tegen.

d. NAAR DEBAT Raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie februari 2022

e. Raadsvoorstel Verordening op de gemeentelijke commissie Ruimtelijke Kwaliteit, Zoetermeer 2022

De **voorzitter**: Heeft iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring? Wenst iemand hier stemming over? Dan constateer ik dat ook dit raadsvoorstel is aangenomen.

f. Raadsvoorstel Participatieplan Visie Van Tuyllpark en Noordelijke Bedrijventerreinen

De **voorzitter**: Het gewijzigd Raadsvoorstel Participatieplan Visie Van Tuyllpark en Noordelijke Bedrij-

venterreinen. Heeft iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring? Niet het geval. Wenst iemand hier stemming over? Ook niet. Dan is ook dit raadsvoorstel aangenomen.

g. Raadsvoorstel Vaststellen zienswijze splitsing en toelating Vestia

De **voorzitter**: Heeft iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring? De heer Velner, gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter, als SP gaan we ervan uit dat het college kennisneemt van de aangenomen motie in Delft op 2 juni jl. en dat de wethouder aan de raad terugkoppelt wat de uitkomsten van het overleg met Vestia zijn. Dat was het, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Velner. Anderen voor een stemverklaring? Niet het geval, is er iemand die stemming over dit voorstel wenst? Ook niet het geval, dan constateer ik dat ook dit voorstel is aangenomen.

h. Raadsvoorstel Verordening uitvoering en handhaving (omgevingsrecht) gemeente Zoetermeer

De **voorzitter**: Iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring? Niet het geval. Wenst iemand hier stemming over? Niet het geval, dan constateer ik dat ook dit raadsvoorstel is aangenomen.

i. Besluitenlijst en notulen van 30 mei 2022

De **voorzitter**: Ik stel u voor om de besluitenlijst en de notulen van zowel het openbare als het besloten deel van de raadsvergadering van 30 mei 2022 vast te stellen en daarnaast stel ik ook voor de notulen van het besloten deel van de raad van 4 april 2022 en de besluitenlijst en notulen van het besloten deel van de raad van 30 mei openbaar te maken omdat de inhoud zich daartegen niet verzet. Heeft iemand behoefte aan het geven van een stemverklaring hierover? Niet het geval. Is er iemand die stemming hierover wenst? Ook niet het geval, dan constateer ik dat dit is aangenomen.

8. Benoeming commissieleden

De **voorzitter**: Dan zijn we aangekomen bij agendapunt 8, de benoeming van commissieleden. Er zijn geen personen voor benoeming voorgedragen dus we kunnen dit agendapunt ook als afgehandeld beschouwen en dan zijn we bij agendapunt 9.

9. Debat (inclusief stemmingen)
a. Raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie februari 2022

De **voorzitter**: Wie wenst hier het woord over te voeren? Mevrouw Frinking en ik zie geen anderen. Dan krijgt u het woord, mevrouw Frinking. Gaat uw gang.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dank u wel voorzitter, zoals vorige week in de commissie aangegeven, hebben we het voorstel om de motie voor het Momentenbos niet af te doen. Er kwam een verzoek om daar een amendement voor in te dienen en dat amendement is nu ingediend. Met de medeondertekenaars die ook de motie mede hadden ingediend is nu ook het amendement ingediend.

Amendement nr. 2206-A ingediend door CDA, PvdA, D66, VVD, GroenLinks, Zoetermeer Vooruit, SP, LHN
Niet afdoen motie Het Momentenbos

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 juni 2022;
gelezen het Raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie februari 2022 ZaakID 2022-012259;

besluit:
- bij punt 1 te schrappen: 2007-06 Het Momentenbos."

De **voorzitter**: Dank u wel, het lijkt me goed om nog even te kijken of het college daar nog een reactie op heeft. Ik kijk naar wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: We hebben de discussie van vorige week gevolgd. Het gaat er vooral om dat we nog goed kijken naar wat het structureel gaat kosten. Aan de eenmalige kosten kunnen we vast wel een mouw passen, maar we moeten even goed kijken naar de structurele effecten en wat ons betreft, kunnen we dus het amendement gewoon aannemen en dan komen we er nog op terug.

De **voorzitter**: Dank u wel. Is er nog iemand anders die hierover het woord nog wenst te voeren? Als dat niet het geval is, ga ik het amendement in stemming brengen. Het amendement Niet afdoen motie Het Momentenbos. Ik ga er even gemakshalve vanuit dat er niemand meer behoefte heeft om dat met zijn fractie kort te sluiten. Gezien de enorme hoeveelheid partijen ga ik even vragen of iemand een stemverklaring hierover wil afleggen. Dat is niet het geval. Is er iemand die stemming hierover wenst? Dat is niet het geval, dan is dit amendement aangenomen. Dan gaan we naar het gewijzigd raadsvoorstel Afdoening moties actualisatie februari 2022. Is er iemand die nog behoefte heeft aan het geven van een stemverklaring? Dat is niet het geval, is er iemand die hier stemming over wenst? Niet het geval dan is het gewijzigd raadsvoorstel aangenomen.

10. Resultatendebat Jaarstukken 2021 (inclusief stemmingen)

De **voorzitter**: Dan gaan wij over agendapunt 10. Dat is het resultatendebat over de Jaarstukken 2021. U weet, we hebben keurig geloot in het presidium dus u hoeft uw hand niet op te steken, dat maakt het eenvoudig voor vanavond. Ik neem gewoon de volgorde zoals die conform de loting is. Ik begin bij de fractie van GroenLinks en geef het woord aan mijnheer Van Steenis. Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter, en welkom aan alle mensen hier op de publieke tribune en de mensen die thuis meekijken. Dank ook aan de ambtenaren. Die hebben weer veel werk verzet voor het opstellen van de jaarstukken. Het was een enorme klus met ruim 400 pagina's.
Wij boffen toch met elkaar dat we hier in Zoetermeer wonen. Wat een mooie stad waar bijna altijd wat te doen is en waar je ook nog rustig kunt wandelen in een van de parken of rond de plassen. Veel voorzieningen, goed bereikbaar met auto, OV, fiets en zelfs te voet kom je nog een heel eind. Oké, het regent hier wat veel, zegt men, maar na regen komt zonneschijn en die regen zorgt er ook weer voor dat het mooi groen blijft. Dat de buien in de toekomst intenser worden en de temperaturen met pieken hoog op zullen lopen, daar moeten we op anticiperen en daar zullen we in de toekomst rekening mee moeten houden. Met ons milde klimaat blijft dit uiteraard beperkt en dat is heel anders dan het nieuws dat we wereldwijd kunnen volgen over orkanen, modderstromen extreme droogte, hongersnood en erger als gevolg. Ander wereldnieuws gaat over ernstige misstanden in de wereld en zelfs oorlog op ons eigen continent. Laten we ook in de toekomst ruimhartig zijn in de opvang van vluchtelingen. Want wij hebben het goed, wij boffen dat we in Zoetermeer wonen.
De afgelopen jaren is Zoetermeer nog weer mooier geworden met vorig jaar bijvoorbeeld de moerasparels en het voedselbos. Tot die mooie ontwikkelingen in Zoetermeer hoort voor de fractie van GroenLinks ook het ontbijt op school, waar vorig jaar een pilot mee gestart is. Het is zo belangrijk dat kinderen niet zonder ontbijt in de klas zitten, want met een lege maag kun je niet leren. Wist u dat 8% van de kinderen in Zoetermeer opgroeit in een gezin dat van een uitkering moet rondkomen? Laten wij ervoor zorgen dat deze pilot ontbijt op school de standaard wordt in Zoetermeer. En of deze kinderen dan ook boffen, durf ik niet echt te zeggen, maar een goed ontbijt is wel het minste wat we voor ze kunnen doen.
En of we dat kunnen betalen – dan kom ik uiteraard op het onderwerp waar we hier voor staan, het resultatendebat – zeker wel! We zijn best een welvarende stad, al blijkt dat niet altijd uit geluiden die je hoort. Er wordt al snel aangegeven dat we het geld niet hebben, de broekriem moeten aanhalen, dat een motie niet kan worden geaccepteerd zonder dekking. Terwijl we zeer solvabel zijn, geld op de bank, weinig schulden. Uit ervaring weten we dat we bijna altijd met een positief saldo het jaar besluiten en vaak komt dat dan door incidentele meevallers, zoals een extra of een hogere uitkering van het rijk. En al die meevallers opgepot zorgen ervoor dat ons vermogen groeit.
Er is natuurlijk wel werk aan de winkel, want de structurele begroting is niet sluitend, ook niet over langere termijn. En dat hoort niet. Om deze begroting op orde te krijgen hebben we voldoende middelen om te investeren. Investeren in creatieve oplossingen om de structurele kosten te verlagen, waardoor we ook op lange termijn financieel gezond blijven. Structurele kosten verlagen kan, maar onze voorzieningen moeten wel op een minimumniveau blijven, want we willen ook dat iedereen hier prettig woont. Kunst, cultuur, sport, recreatie, het kost nu eenmaal allemaal geld. Kijk maar naar het nieuwe zwembad. Behalve bezuinigen, kunnen we uiteraard ook de inkomsten vergroten, bijvoorbeeld door de ozb te verhogen om de inrichting van deze stad een kwaliteitsimpuls te geven.

En tot slot voorzitter, licht ik graag kort een amendement toe dat GroenLinks samen met PvdA, D66 en Zoetermeer Vooruit indient. De incidentele baten die ik net noemde en die ervoor zorgen dat we telkens met een positief saldo het jaar afsluiten, worden min of meer automatisch toegevoegd aan de algemene vrij inzetbare reserve. En voorzitter, ditmaal willen we dat graag anders doen. Omdat het college dit jaar toch met een voorstel komt om een bestedingsplan te maken voor de € 11,5 miljoen uit de bestemmingsreserve Enecogelden, is ons voorstel om het batig saldo van bijna € 15,5 miljoen uit 2021 daaraan toe te voegen, in plaats van aan de algemeen vrij besteedbare middelen. De belangrijkste reden is dat wij als raad daarover nog eens goed het debat kunnen voeren en samen kunnen bepalen wat het beste bestedingsdoel is voor de inwoners van de stad.

De **voorzitter**: Mag ik u verzoeken af te ronden, mijnheer Van Steenis?

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Zeker. Welke investeringen moeten we doen om structurele kosten te verlagen? En tevens compenseren wij weer enigszins het geld van de verkoop van de Enecoaandelen, dat zo de exploitatie ingestroomd is. We hebben ruim € 95 miljoen voor onze aandelen ontvangen en slechts € 60 miljoen is in het Reservefonds 2040 terechtgekomen. € 35 miljoen is dus zo verdwenen. Ik wilde u het amendement aanbieden.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie, u mag blijven staan, mevrouw Meijer wil interrumperen. Gaat uw gang.

Mevrouw **Meijer** (VVD): Ja, ik geef graag wat extra tijd hoor, want ik begrijp niet helemaal. Zegt u daar nu mee dat de raad niet over de algemene reserves gaat?

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): De raad gaat uiteraard over al het geld, dus ook over de algemene reserves. Dus uiteindelijk zal het college altijd met een voorstel naar de raad moeten komen. Alleen omdat er toch nog die € 11,5 miljoen staat die we nog even op een soort tussenpost hebben staan waar die geparkeerd is nadat we die ontvangen hebben en daar toch nog een plan voor moet komen waar we net op een andere manier mee om kunnen gaan, stellen we dit voor. Dus de kwalitatieve investeringen waar ik het over heb, willen we inzetten om juist die exploitatie bijvoorbeeld te verlagen. Die heb ik op deze manier bestemd, willen wij op deze manier bestemmen, als jullie daar allemaal mee akkoord gaan, om net even beter het debat over dit deel van het geld te kunnen voeren.

De **voorzitter**: Mevrouw Meijer. En daarna mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Meijer** (VVD): Dank u wel voorzitter, ik snap oprecht niet waarom dit voordelig zou zijn. Het lijkt eerder nadelig omdat je algemene reserves natuurlijk ook kunt gebruiken als je tekorten hebt. En waarom we iets van het ene potje naar het andere zouden doen... Wat schieten inwoners ermee op? Of wij als raad? Ik zie niet wat het oplost.

De **voorzitter**: Mevrouw Brouwer op hetzelfde punt want dan kan mijnheer Van Steenis in een keer antwoorden. Gaat uw gang, mevrouw Brouwer.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ja, dat is inderdaad handig. We hebben met elkaar afgesproken dat we wat er overblijft onder de streep van de jaarstukken tijdelijk parkeren in een reserve vrij inzetbaar en bij het voorjaarsdebat bestemmen. Dus sowieso lijkt het me nu niet het moment om erover te praten. En los daarvan, maakt het dus ook niet uit want bij het voorjaarsdebat gaan we bepalen waar het heen gaat, als raad.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Beide vragen kloppen. We gaan als raad altijd over het geld dat we inzetten, ook uit de vrij besteedbare reserve. Aan de andere kant is het een mooi moment om nog eens een keer goed het debat met elkaar te voeren over wat we nu zelf belangrijk vinden en in welke reserves we dat willen of welke bestemmingen we graag willen vullen om dat later uiteraard te gebruiken. Dus dat kan ook gewoon in Zoetermeer 2040 zijn, dat kan zelfs ook gewoon in de algemene reserve zijn, als we dit jaar vinden dat we te weinig hebben. Dat hebben we niet, zo zien we in de cijfers, want we zijn zeer solvabel. Maar stel dat we ons weerstandsvermogen toch zouden willen verhogen

dit jaar, dan kan dat uiteraard ook. Alleen op het moment dat we het debat voeren – en dat doen we sowieso al over die € 11,5 miljoen die nog in dat potje zit – zou ik dat potje in dit geval graag willen vergroten met deze ruim € 15 miljoen. Vooral omdat we die ruim € 15 miljoen vrij eenvoudig vorig jaar, nadat we het geld hadden ontvangen van Eneco, hebben gebruikt in de exploitatie. En aan het eind van het jaar bleek gewoon dat dat helemaal niet nodig was. Misschien hadden we een halfjaar moeten billenknijpen, om het zo maar te zeggen, omdat we niet helemaal wisten of de begroting dan sluitend zou zijn geweest maar we hadden dat geld natuurlijk ook allemaal in het Zoetermeer Fonds 2040 kunnen stoppen, of in het Enecopotje reserve kunnen laten zitten. Dus ik denk dat het verstandig is om dit nu niet traditiegetrouw, zou ik bijna zeggen, want we doen dat altijd op dezelfde manier, in de algemeen vrij besteedbare ruimte te zetten maar juist even apart te houden en daar met elkaar het debat over te voeren. Dan kan de inwoner meteen zien hoe we daarover denken en waar we graag een voorziening voor de toekomst willen aanleggen.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk nog even rond, is dit voldoende voor dit moment? Ik zie geen andere interrupties, dan dank ik u hartelijk, mijnheer Van Steenis, voor uw eerste termijn.

Amendement nr. 2206-B ingediend door GroenLinks, PvdA, D66, Zoetermeer Vooruit
Bredere bestemming batig saldo 2021

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 juni 2022;
gelezen het raadsbesluit Jaarrekening 2021 met nr. 2022-030404;

besluit het raadsvoorstel als volgt aan te passen:
- besluit 2 de tekst 'Het batig saldo van € 15.312.068,00 toe te voegen aan de Vrij inzetbare reserve';
- te vervangen door de tekst:
  'Het batig saldo van € 15.312.068,00 toe te voegen aan de reserve Enecogelden'."

De **voorzitter**: Dan heb ik begrepen dat FVD geen behoefte heeft aan een eerste termijn en slaan we die over. Dat betekent dat we doorgaan naar de volgende, dat is de fractie van de PVV. De heer Smitskam, gaat uw gang.

De heer **Smitskam** (PVV): Dank u voorzitter. De fractie van PVV Zoetermeer heeft kennisgenomen van de Jaarstukken 2021 en complimenteert de ambtelijke organisatie en het college met de heldere weergave. Het verheugt ons te mogen lezen dat we het, ondanks een zeer onstuimige periode, in het geheel niet slecht hebben gedaan. COVID-19 had heel Nederland in zijn greep en dat miste zijn uitwerking niet. Zoetermeerders hebben het, net als alle Nederlanders, hierdoor niet gemakkelijk gehad. Eenzaamheid, somberheid en ernstige zorgen over de toekomst waren aan de orde van de dag. Ondanks dat, bleken we met zijn allen over een enorme veerkracht te beschikken. Met de lichte stijging van onder andere de werkgelegenheid en de bescheiden groei van het aantal ondernemingen in Zoetermeer volgen we de weg terug omhoog. Inwoners, bedrijven, ondernemers en de culturele sector konden rekenen op steun van uw gemeente tijdens deze donkere periode en dat is goed.
Ondanks dat onze fractie positief is over de gepresenteerde jaarstukken blijven er punten van zorg waarvan we er enkele willen noemen. Wat ons betreft, en het is niet voor het eerst dat we dit benoemen, mag er meer aandacht komen voor veiligheid, onder andere cameratoezicht in bepaalde wijken, al dan niet van tijdelijke aard. Het tegengaan van zwerfafval en illegale dumping dat velen een doorn in het oog is en aantrekkingskracht heeft op ongedierte met alle gevolgen van dien. Aandacht voor meer bewustwording met betrekking tot cybersecurity. Een almaar groeiende bedreiging voor ons allemaal. Het Sociaal Domein blijft financieel een uitdaging. We moeten scherp blijven op effectievere en efficiëntere ondersteuning zoals beoogd en eerder bepaald.
We zijn verheugd dat in het coalitieakkoord is gekozen voor doorpakken op plannen voor poppodium De Boerderij. De Boerderij wordt al te lang in onzekerheid gehouden over de beoogde verhuizing. Wel of niet naar het stadscentrum of toch nieuwbouw naast de huidige locatie. Wat ons betreft, komt dit nu dan ook snel op de agenda, zodat aan alle onzekerheid een eind komt en iedereen weer vooruit kan kijken. Dit geldt ook voor het unieke Videogamemuseum, dat eveneens in onzekerheid heeft gezeten over het huurcontract en of er nog plaats voor zou zijn in Zoetermeer. Al met al zijn we op een goede en gestructureerde weg, maar diezelfde weg is nog lang en hobbelig. Dat was het, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Smitskam, voor uw bijdrage. Dan ga ik nu naar de fractie van D66, mijnheer Ekkelenkamp. Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Voorzitter, het jaarverslag van 2021 gaat over het laatste volledige jaar van de vorige coalitie. Een coalitie waar D66 deel van uitmaakte en bestuursverantwoordelijkheid in droeg. De fractie van D66 is content met het feit dat 2021 positief kon worden afgesloten, zeker gezien de sombere vooruitzichten. Het college stelt voor om het batig saldo toe te voegen aan de vrij inzetbare reserve. Mijn fractie is echter van mening dat we het batig saldo beter kunnen toevoegen van de bestemmingsreserve Eneco en daarom dienen we het amendement van GroenLinks en de PvdA mede in. Voorzitter, het was een coalitieperiode waarin we te maken kregen met een enorme bezuinigingsoperatie onder de veelzeggende titel Ombuigen en vernieuwen. Het was bovendien een periode waarin de coronapandemie ons parten speelde en een zware wissel trok op de inwoners van Zoetermeer en ook op de ondersteuning die vanuit de gemeente geboden werd. Veel plannen moesten noodgedwongen worden uitgesteld en liggen nu op het bordje van de nieuwe college. Vanuit onze rol in de oppositie zullen we de uitvoering van onze plannen uiteraard zo veel mogelijk stimuleren. Succes, college, zou ik bijna zeggen.
Voorzitter, in mijn bijdrage wil ik mijn namens de fractie van D66 richten op drie thema's die voor ons van groot belang zijn. Wonen, duurzaamheid en onderwijs. De woningnood is groot in onze stad en daarom was het bouwen van woningen een belangrijk onderwerp in de afgelopen jaren. De ondertekening van het Stadsbouwakkoord was dan ook een belangrijke mijlpaal om voldoende, passende en betaalbare woningen te realiseren in de komende jaren. Het vorige college heeft de basis gelegd voor veel van deze nieuw te bouwen woningen in Zoetermeer. Op pagina 109 van het jaarverslag lezen we dat er inmiddels concrete plannen zijn voor 5000 woningen en daarbovenop nog zo'n 700 woningen in De Entree vanaf 2024. Dat is een mooie prestatie. We gunnen uiteraard het nieuwe college een mooie oogst de komende jaren, maar we zijn vooral blij dat er perspectief komt voor veel woningzoekenden.
Voorzitter, zaterdagmiddag was ik namens mijn fractie bij de netwerkborrel van Duurzaam Zoetermeer. Ik vernam daar dat er grote waardering is voor de ondersteuning van de bewonersinitiatieven door de gemeente. Daarbij gaat het om initiatieven zoals bijvoorbeeld VBEL uit de Waterbuurt en de Energieverkenners Berlage en nog meer van deze verenigingen en stichtingen. Kunnen deze uitstekende bewonersinitiatieven blijven rekenen op de zo gewenste ondersteuning en aandacht in de komende jaren? Dat is de vraag aan het college.
Voorzitter, tenslotte het onderwijs. Door de coronapandemie zijn de achterstanden van veel Zoetermeerse leerlingen alleen maar toegenomen. Het is daarom goed om te lezen in het jaarverslag dat een uitvoeringsplan NPO is opgesteld om deze achterstanden te bestrijden. Graag vernemen we van het college wanneer we een tussentijdse evaluatie tegemoet kunnen zien. Van mijn contact in het onderwijsveld vernam ik dat men blij is dat er in 2021 een kadernotitie Onderwijshuisvesting is opgesteld. Dat is een mooi begin, maar het onderwijsveld zit echt met smart te wachten op het samenstellen van integraal huisvestingsplan voor de verduurzaming en toekomstbestendig maken van de schoolgebouwen. Mijn fractie wil graag weten wanneer we dit plan, dat in dit jaarverslag wordt genoemd, kunnen verwachten. Tot zover de bijdrage van mijn fractie. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp, voor uw bijdrage in eerste termijn. Dan gaan we over naar de bijdrage van de VVD, die komt van mevrouw Meijer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Meijer** (VVD): Voorzitter, ik moet eerlijk zeggen, een klein beetje gek voelt het debat wel als ik zo naar rechts kijk. Het is helemaal logisch en goed natuurlijk om even terug te blikken, maar toch, altijd gek in zo'n eerste jaar, om dat met een nieuw college en nieuwe raad te doen. Maar goed, we zijn hier toch en toch complimenten aan het college, maar dan vooral ook aan de ambtenaren voor het heldere verslag dat we hebben gekregen.
Voorzitter, het is toch buitengewoon fijn om jaarstukken te mogen lezen waaruit als algemene conclusie op te maken valt dat de gemeente er goed voor staat. En we zijn blij dat de heffingen al een aantal jaren stabiel zijn en ook de woonlasten redelijk stabiel blijven. Mooi om te zien dat de gemeente onze inwoners niet zwaarder belast, zeker gelet op de pittige afgelopen jaren. We zouden het bijna vergeten, gelukkig maar, maar 2021 was nog een vol coronajaar, een jaar waarin niet veel mocht, niet veel kon en niet veel ging. We zien dat er ondanks die restricties een hoop doelen zijn behaald in 2021. In alle programma's zijn er successen geboekt en daarom zijn richting het college, maar ook wederom zeker richting alle ambtenaren complimenten op hun plaats.
Toch vallen ons ook een paar dingen op bij de jaarstukken. Onderwerpen waar we toch iets kritischer naar kijken en die we niet onbenoemd willen laten. Ik loop dan ook graag een vijftal thema's langs, arbeid, zorg, groen, veiligheid en dienstverlening.
Allereerst arbeid, of beter gezegd arbeidsparticipatie en uitstroom naar werk vanuit een uitkering. We hebben als gemeente de gestelde doelen niet gehaald en hoewel ik begrijp dat 2021 een coronajaar

was en dat dat een flink effect had, lijkt het me toch dat in deze arbeidsmarkt het goed mogelijk zou moeten zijn om steeds meer mensen aan het werk te krijgen. De Zoetermeerse VVD vindt het dan ook belangrijk dat het college hier meer op gaat inzetten. Hoe kijkt het college hier tegenaan? Welke oorzaken ziet het college voor het niet halen van die doelen die wij wellicht niet zien?
Dan zorg, met 23% van onze begroting een enorme bak geld en toch worden ook hier heel veel doelen niet gehaald. En ook hier zal het corona-argument zeker een rol spelen en natuurlijk alle financiële perikelen. Maar voorzitter, we blijven dit wel ingewikkeld vinden. Er wordt in deze sector met zo veel deskundigheid en drive gewerkt. Hoe kan het dan dat we onze doelen niet halen? Was het college verrast over deze resultaten? En zetten we de middelen wel op de juiste manier in? Meten we de juiste dingen? Hoe ziet het college dit?
Dan groen. We zien hier mooie resultaten wat betreft waardering van groen en openbare ruimte in Zoetermeer en daar zijn we ook echt trots op. Toch krijgen we nog steeds signalen van inwoners die niet tevreden zijn met het groenonderhoud, bijvoorbeeld omdat het tot verkeersonveilige situaties leidt. Zicht op die specifieke situaties en snel kunnen handelen zijn wat ons betreft hierbij van belang. Met de plannen van het nieuwe college zou onze fractie meer ambitie hierop enorm waarderen. We zijn benieuwd of het college ook van plan is om die ambitie op te hogen en uit te spreken.
Dan puntje 4, veiligheid. Ja, voorzitter, bij het lezen van dit hoofdstuk viel ik een heel klein beetje van mijn stoel, want alle doelen zijn gehaald. Niets meer aan doen, zou je zeggen als je die jaarstukken leest. Maar voorzitter, dit strookt wat ons betreft totaal niet met de ervaren werkelijkheid. De kranten staan bol van vreselijke incidenten niet alleen recent, maar ook in 2021. En ook de politiecapaciteit is niet op orde. Uit onze gesprekken met inwoners blijkt dat er een hoop plekken zijn waar men liever niet of op bepaalde tijden liever niet komt. Voorzitter, hoe kan het dat dat niet uit de jaarstukken blijkt? Meten we hier wel de juiste dingen? Is het niet tijd om de indicatoren omtrent veiligheid nog eens onder de loep te nemen? De 4% die het van de begroting was, gaat gelukkig omhoog met de plannen van het nieuwe college en dat biedt ook ruimte voor nieuwe doelen, nieuwe indicatoren en betere resultaten. Hoe ziet het college dit?
Dan kom ik aan mijn vijfde en tevens laatste thema. Ik moet heel snel gaan praten. Dienstverlening. Voorzitter, als er iets in de stad leeft, is het wel rammelende dienstverlening van de gemeente. Als ik mensen vertel dat ik raadslid ben, gaat het negen van de tien keer over wachtlijsten, paspoorten, rijbewijzen, kastje-naar-de-muurverhalen en ga zo maar door. Overal in het land en in de wereld zie je next day delivery, maar bij ons duurt het weken, soms maanden voordat je je producten krijgt en we zien het ook in de indicatoren. De tevredenheid neemt af. Voorzitter, dit moet beter, we roepen het al vaker: verwachtingsmanagement, communicatie. Er kan altijd wat misgaan, maar communiceer helder wat inwoners wel mogen verwachten. Hoe ziet het college dit?
En dan rond ik dit af.

De **voorzitter**: Ik wilde net zeggen 'u bent door uw tijd heen', maar dat had u al aangevoeld, geloof ik. Dank u wel voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de PDvZ, de heer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Voorzitter, wij kunnen terugkijken op een positief jaarverslag. Toch hebben wij wat kritische aandachtspunten.
In het verslag lezen wij dat het werkbedrijf De Binnenbaan succesvol is gestart. Dit juichen we ook van harte toe. Wij zijn pas gerust zijn als het financieel ook zo uitpakt. Dit weten wij pas over een paar maanden. Zou het onverhoopt zwaar tegenvallen, dan hebben we een typisch gevalletje van 'operatie geslaagd, patiënt overleden'. Is de conclusie over De Binnenbaan niet te voorbarig, vragen wij ons af. Wij horen het graag van de wethouder.
Voorzitter, het opleidingsniveau van werknemers van de in Zoetermeer gevestigde bedrijven en instellingen ligt boven het nationaal gemiddelde. Het gemiddeld opleidingsniveau van de bewoners ontwikkelt zich daarentegen relatief ongunstig. De PDvZ vraagt zich af zijn de scholen niet te groot geworden? Moet Zoetermeer niet inzetten op kleinere scholen? Dit is in beginsel economisch gezien wat duurder, maar op lange termijn veel succesvoller. Nu verdwijnen jongeren in de anonimiteit. Door persoonlijke aandacht gaan de prestaties vooruit. Ook kan daardoor worden voorkomen dat jongeren snel afglijden naar de criminaliteit.
Voorzitter, de WMO en de Jeugdhulp blijven zorgelijk.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar, een interruptie van mevrouw Kraneveldt. Gaat uw gang.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dank u wel. U triggerde mij wel even met wat u zei over scholen. We kunnen wel allemaal kleinere scholen of kleinere klassen gaan doen, maar dat kan de overheid toch helemaal niet betalen? Hoe ziet u dat voor zich en welke rol ziet u hier voor het gemeentebestuur voor

zich? Daar gaat het ministerie toch over?

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar, gaat uw gang.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Dat klopt, maar we gaan wel over de huisvesting. Dus als we kleinere huisvesting doen, dan krijgen we kleinere scholen.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Maar ik weet niet hoe u die leerlingen dan wilt huisvesten die in die scholen zitten, die moeten toch ergens naartoe? Dat kan toch helemaal niet, wat u zegt?

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar, even via de voorzitter als het kan. Mijnheer Blansjaar, gaat uw gang.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Waarom niet? We hebben die scholen toch ook allemaal gefuseerd? Het waren toch ook allemaal kleine scholen en die hebben we toch ook zelf groot gemaakt, waardoor er een enorm log lichaam is ontstaan? Dus we kunnen dat ook de andere kant op laten gaan. Het blijft zo dat mensen dan meer aandacht krijgen, de kinderen verzuipen nu op de scholen.

De **voorzitter**: Nog een kort interruptie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Maar stelt u dan voor dat we scholen verkleinen, dat we voor de kinderen die er niet meer in kunnen als ze kleiner zijn, ergens anders scholen bijbouwen? Dat is toch allemaal niet te betalen? Dat moet toch allemaal uit het rijk komen, als we dat al zouden willen? Daar heeft de gemeente toch helemaal geen rol in? Ik snap werkelijk niet wat u bedoelt.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar, gaat uw gang.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Ik kan het wel blijven herhalen, maar je kunt dus kleinere scholen maken. En dat is misschien niet een actie alleen voor de gemeente Zoetermeer, dat zal misschien wat groter moeten worden aangepakt, maar kleinere scholen is op zich een middel om de jeugd meer erbij te betrekken. En dat is mijn mening.

De **voorzitter**: Ik ga eerst naar de heer Mohammadian, die had ik ook gezien. Gaat uw gang.

De heer **Mohammadian** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter. Ik begrijp niet hoe kleinere scholen leiden tot een andere diversiteit in de stad want volgens mij hebben we best een diverse groep. Ja, onze klassen zijn niet per se klein, maar kan mijnheer Blansjaar het nog wat beter uitleggen want ik volg hem niet helemaal.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u voorzitter. Als je een kleinere school hebt, is de sociale controle aanzienlijk groter en doordat de sociale controle aanzienlijk groter is, is de kans dat je afglijdt naar criminaliteit of afglijdt in je studie aanzienlijk kleiner. Dat heb ik met mijn kinderen aan den lijve ondervonden want die hebben op een particuliere school gezeten waar heel veel aandacht was en daardoor duidelijk betere prestaties werden geleverd.

De **voorzitter**: Ik zag nog mijnheer Schoonbeek, gaat uw gang.

De heer **Schoonbeek** (D66): Dank u wel voorzitter. Afgezien van het feit dat we volgens mij vandaag terugkijken op het afgelopen jaar, is dit wel typisch wat ik bij de bespreking van het coalitieakkoord ook bedoelde. Ik kan het er niet mee oneens zijn, ik wil ook graag dat er kleinere scholen komen. Volgens mij zei mijnheer Van den Boomgaard dat tijdens het debat ook, natuurlijk is meer aandacht voor mensen, voor kinderen zeker, hartstikke goed. Maar nu even de realiteit. Afgezien van de financiën, de huisvesting, maar ook het personeelstekort in het lerarenveld. Het is leuk om de stad die worst voor te houden, maar we gaan het niet waarmaken en dat weet u zelf ook.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Als ik het zelf zou weten, zou ik het niet voorstellen. Maar ik heb zelf veel met onderwijs te maken en ik weet dat op dit moment de leerkrachten te veel en te lang bezig zijn met allerlei vergaderingen en te weinig voor de klas staan. Dat is niet ons probleem.

De **voorzitter**: Ik stel voor dat u verder gaat.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel. Voorzitter, de WMO en jeugdzorg blijven zorgelijk. Naast dat de wachtlijsten voor specialistische jeugdhulp lang zijn, zien we in de jaarstukken ook alsmaar stijgende kosten. Er wordt gesproken over een aantal regionale instrumenten voor kostenbeheersing die in 2021 zijn gestart. Echter, er wordt aangegeven dat de financiële effecten hiervan nog niet zichtbaar zijn. Wanneer verwacht het college iets te kunnen aangeven over het tussentijdse effect van deze instrumenten?
Daarnaast valt het de PDvZ op dat een groot aantal van de doelstellingen die het college in 2021 gesteld heeft voor de jeugdhulp niet zijn behaald. Stelt het college dan wel realistische doelstellingen? Hoe gaat dit nieuwe college ervoor zorgen dat huidige doelstellingen wel realistisch en haalbaar zijn?
Ook de WMO geeft zorgelijke ontwikkelingen. De vraag naar huishoudelijke hulp, begeleiding en dagbesteding is in 2021 wederom gestegen. Door onder andere personeelstekort kan er niet tijdig worden gereageerd op aanvragen. Hoe zorgt het college ervoor dat ouderen die dringend hulp nodig hebben hier ook op kunnen rekenen? In de jaarstukken wordt aangegeven dat de gemeente aan de slag gaat met technologische innovaties om aan de enorme hulpvraag te voldoen.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar, een interruptie van mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter, ik hoor u zeggen dat u het college vraagt wat het gaat doen aan de jeugdzorg, maar daar zitten we in een regionaal verband met negen andere gemeenten dus dan zult u die vraag daar ook moeten neerleggen. En voor de WMO zitten we met landelijk beleid waar we heel veel last van hebben dus dat zal u dan toch landelijk moeten regelen. Ik kan me voorstellen dat het college daar hier helemaal geen antwoord op heeft.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dan wachten we even af, wat het college te vertellen heeft.

De **voorzitter**: Gaat u verder.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. Er wordt gekeken naar technologische innovaties om aan de enorme hulpvraag te voldoen. Dit met bijvoorbeeld een stofzuigerrobot. Inwoners geven aan dat de geboden ondersteuning niet aansluit bij de hulpvraag en dat de kwaliteit al evenmin goed is. Waarom gaat het college aan de slag met stofzuigerrobots als het niet eens weet waar de mismatch tussen de zorgbehoefte en de geboden hulp zit? Is het niet verstandig dat eerst wordt gekeken naar de kwaliteit van de geboden hulp en dan aangesloten wordt op de hulpvraag?
Voorzitter, om digitale dienstverlening te verbeteren, is het afgelopen jaar een nieuwe website gebouwd. Deze website is eenvoudig in het gebruik. Dit is wat de aanbieder ervan vindt. Wij hebben moeten constateren dat het gebruik nog steeds hopeloos is. Zijn de gebruikers betrokken geweest bij de ontwikkeling hiervan? Zo ja, wat waren de resultaten? Als niet erbij zijn betrokken, vragen wij ons af waarom niet.
Tot slot, ook het telefonisch contact is het afgelopen jaar met behulp van data verbeterd. Prachtig allemaal. Helaas, en ook dat heb ik persoonlijk meegemaakt, is de ervaring totaal anders. Is er inzicht te krijgen over de gemiddelde wachttijd voordat iemand te woord wordt gestaan? Is er ook onderzoek gedaan naar de tevredenheid van het telefonisch contact? Wij krijgen vaak klachten dat men met een kluitje in riet wordt gestuurd. Natuurlijk snappen wij dat wij alleen de klachten horen. Kan de wethouder ons daar iets over vertellen? Tot zover voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik zag een interruptie van mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter, dat gaat inderdaad over dat menu bij telefoongebruik want daar doelt mijnheer Blansjaar denk ik op, dat je eindeloos door een menu moet gaan en dan hopelijk bij iemand komt en dan antwoord krijgt, of een terugbelverzoek, of een antwoord via de mail. Doelt u daarop? Want die vraag heb ik gesteld en daar is het college heel tevreden over.

De **voorzitter**: Mijnheer Blansjaar.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Ja, daar doel ik even op, ik hang zelf soms ook heel lang aan de lijn voor ik ergens doorkom. Als je zegt dat je raadslid bent, gaat het in een keer sneller.

De **voorzitter**: Dat mag niet het geval zijn. Maar, even kijken of er nog andere vragen of interrupties zijn. Dat is niet het geval, dank u wel mijnheer Blansjaar voor uw eerste termijn. De fractie van de LHN. Mevrouw Van Leeuwen. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Voorzitter, vanavond bespreken we de jaarrekening 2021, die we gelukkig onverwacht goed positief hebben kunnen afsluiten. Terwijl 2021 een jaar was waarin corona als een grauwsluiter over ons heen lag, een jaar dat nog veel genoemd zal worden in de geschiedenisboeken. Wie had enkele jaren geleden durven geloven dat onze scholen de deuren zouden sluiten, dat de horeca op slot zou gaan of de sportcompetities stil werden gelegd? Zo kunnen we nog wel even doorgaan. Het meest vreselijke is nog wel dat inwoners dierbaren verloren, of nog kampen met de gevolgen van COVID-19. Het is een bizarre tijd geweest en de toekomst is nog steeds ongewis. Toch zijn we hier vanavond bij elkaar, om te spreken over de jaarrekening, want de wereld draait ook onder deze uitzonderlijke omstandigheden door.
In zijn algemeenheid zien we dat de jaarrekening doorspekt is met de consequenties van corona en schrijnende personeelstekorten. En dat bemoeilijkt dan ook de interpretatie van de jaarcijfers. Toch zullen we ook in deze onstuimige tijden ons zo goed mogelijk moeten verhouden tot de opgave zoals die er ligt voor onze stad. LHN maakt zich dan ook ernstige zorgen over de oplopende wachttijden. Dat zien we terug bij de WMO en dat zien we terug bij jeugdzorg, maar ook als het gaat om het maken van een afspraak om bijvoorbeeld een paspoort te verlengen. Dat duurt tegenwoordig maar zo zes weken.
En als we iets verder inzoomen op jeugd, dan wordt het in de jaarrekening nogal neutraal afgedaan. Terwijl in onze beleving alle signalen op rood staan, lage beschikbaarheid van hulp, hoge kosten en toename van specialistische hulp en de verwijsindex lijkt als instrument helemaal niet goed te functioneren. Juist in deze tijd moeten inwoners goed ondersteund worden en LHN roept dan ook op om met gezwinde spoed de wachtlijsten weg te werken.
Ook maken wij ons zorgen over de vereenzaming zoals die door onze inwoners wordt ervaren. Opvallend daarbij is de toename van de eenzaamheid onder mensen van achttien tot veertig jaar. Gaat het college daar gerichte acties op ondernemen? We zien dat de coronapot maar mondjesmaat is gebruikt. Kan het college daarmee iets betekenen om de vereenzaming te verminderen?
Er gaan gelukkig zaken ook wel goed en dat mag dan ook genoemd worden. In 2021 heeft de openbare ruimte een kwaliteitsimpuls gekregen, een recordaantal meldingen over schoonhouden, maaien en snoeien is succesvol afgerond. Prullenbakken zijn vaker geleegd, al kan daar volgens de LHN nog wel een tandje bij. We zijn tevreden met de waardering van de groene kwaliteit van Zoetermeer met de 7,7. Nog ruimte voor ambitie, maar toch een mooi resultaat. Ook mogen we nieuwe bewoners welkom heten in de stad. De otter, bever en de woudaap hebben hun intrek genomen. Zelfs in coronatijd is de waardering voor onze culturele voorzieningen nog een 7,9 en voor groen en speelvoorzieningen zelfs een 8 en dat staat in schril contrast met de 6,6 die wordt toegekend aan de sportvoorzieningen.
Corona heeft gek genoeg ook zijn positieve kanten. De woninginbraken namen hard af. Dat heeft er ongetwijfeld mee te maken dat mensen minder uithuizig waren, maar desondanks een mooi resultaat. Helaas scoort veiligheid niet op alle onderdelen. In 2018 was zich slechts een steekincident in de stad en kijk je dan naar 2021, dan zijn dat er inmiddels al zeventien. Een zorgelijke ontwikkeling en LHN vindt stevig ingrijpen dan ook noodzakelijk. En het verbaast ons dat de waardering voor veiligheid zo hoog is. Een 8! En dat strookt helemaal niet met wat we lezen in de media en horen en zien op straat. Vanmiddag nog was ik getuige van hoe een tiener werd opgepakt. Helaas is dat geen uitzondering meer. Kan de burgemeester toelichten hoe de politie de veiligheid in onze stad beoordeelt?
Voorzitter, ook op het gebied van wonen heeft Zoetermeer nog een flinke opgave. Jaren op rij halen we onze ambities niet. En vele ouderen en jongeren zijn het wachten goed zat. We hopen dat we daar nu echt eens meters gaan maken.
Voorzitter, ik zie dat mijn tijd om is.

De **voorzitter**: Ja, ik wilde u vragen om af te ronden mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Dan ga ik in tweede termijn verder.

De **voorzitter**: Dat lijkt me een prima idee, hartstikke goed. Ik zie geen interrupties verder, dank voor uw eerste termijn. Dan gaan we voor de eerste termijn naar de heer Velner van de SP.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Vorige week waren we woensdag nog bij elkaar om het coalitieakkoord binnen de raad te bespreken. Nog geen week later hebben we het resultatendebat al, dat de SP elk jaar gebruikt om kritisch te kijken naar hetgeen is bereikt, en het voorjaarsdebat volgt alweer over twee weken. Wat dat betreft, zitten we dus nu in de bijzondere situatie dat het nieuw gevormde college met een reactie moet komen op het beleid van vorig jaar.
Complimenten aan de ambtenaren voor het duidelijke verslag. Ook 2021 was niet erg makkelijk en er was veel invloed van corona. Veel van de gemeentelijke dienstverlening kon daardoor niet of gedeeltelijk niet wordt uitgevoerd en activiteiten kwamen stil te liggen. Wat precies van de niet-uitgevoerde activiteiten alsnog wordt uitgevoerd in 2022, is nu nog niet geheel duidelijk. Dat zal in het voorjaarsdebat verder duidelijk moeten worden.
Laten we dan inzoomen op een aantal concrete zaken. Allereerst de arbeidsparticipatie. Die heeft zich ten opzichte van 2020 iets verbeterd. Het aantal faillissementen bleef gelukkig beperkt door de ondersteuning vanuit het rijk en de hoge economische groei. De jaarstukken zijn daarover positief door aan te geven dat de instroom naar de bijstand lager was dan verwacht. Toch zien we dat het een aantal groepen niet lukt om weer een aan de slag te komen. Het gaat daarbij om mensen die al langer gebruikmaken van de bijstand, arbeidsbeperkten en 55-plussers. De beantwoording van de technische vragen geeft aan dat het onder andere komt door de mismatch op de arbeidsmarkt. Maar dat vinden wij wel erg makkelijk en te kort door de bocht.
Goed om te lezen dat het project 'Van kijken naar zien' afgerond is en dat de resultaten breed toepasbaar zijn. Dan volgt nu de oproep van de SP: laat zien dat dit ook in de praktijk het geval zal zijn en dat de drie eerdergenoemde groepen ook weer een plekje krijgen binnen onze stad.
Dan de woningbouw. Als we kijken naar de getallen in de jaarrekening zijn er netto 246 woningen bijgekomen. In de woningbouwmonitor was voor 2021 de verwachting opgenomen dat er 577 woningen zouden worden toegevoegd. Nu blijkt uit de beantwoording van de technische vragen dat er weer andere percentages worden gebruikt en dat er gebruik wordt gemaakt van meerdere bronnen waardoor er sprake is geweest van dubbeltellingen. College, hebben we nu in beeld waar die dubbeltellingen zitten? Hoe gaan we ervoor zorgen dat het eenmalig was en dat de gemaakte fout in de toekomst niet meer zal voorkomen? Maar in dit tempo gaan we het aantal woningen genoemd in de schaalsprong voorlopig niet halen. Wanneer worden de eerste resultaten verwacht van het project De Entree?
In de binnenstad is nog steeds sprake van een grote bouwput, namelijk Markt 10. De conclusies in het onderzoeksrapport van bureau AT Osborne uit Baarn liegen er niet om. De gemeentelijke organisatie zou zo'n groot project en ingewikkeld project helemaal niet aankunnen. Hoe gaan we er nu voor zorgen dat het project tot een goed einde wordt gebracht, met voldoende aandacht voor de omgeving? Voormalig wethouder Paalvast heeft aangegeven nog voldoende mogelijkheden te zien voor een kansrijk vervolg. Verkoop van de grond wordt in 2025 verwacht en de verwachte einddatum van het project ligt nu in 2028. Zijn alle risico's nu voldoende in beeld gebracht? Of is de verwachting nu dat dit project elk jaar zal worden bijgesteld?
Binnen het programma Duurzaamheid en Groen liggen er ook nog genoeg opdrachten. Hoe zorgen we ervoor dat het groene beeld van de stad overeind blijft met alleen al de huidige woningbouwopgave en dat iedereen op dezelfde wijze kan profiteren van de verduurzamingsplannen in onze stad? Dan moet er ook nog een nieuw voorstel komen voor het Diftarplan dat bij het referendum werd afgeschoten. Wanneer verwacht het college hier met een nieuw voorstel te komen? Als SP spreken we de hoop uit dat dit zonder referendum kan. De ambities op het gebied van afvalreductie zijn nog niet gehaald. We zijn ook nog niet terug op het niveau van 2019. Wanneer gaan we dat wel bereiken?
Tenslotte de jeugdzorg. Corona had vorig jaar ook impact op de mate waarin jeugdigen preventief konden worden geholpen. Door de maatregelen was veel van het preventief aanbod alleen digitaal beschikbaar en was het ook moeilijker om de jongeren te bereiken.

De **voorzitter**: Mag ik u verzoeken af te ronden, mijnheer Velner? U bent door uw tijd heen.

De heer **Velner** (SP): Dat klopt, ik ben met het laatste zinnetje bezig. De ondersteuningsaanvragen vielen zwaarder uit als gevolg van de pandemie, wanneer verwacht het college dat de maatregelen opgenomen in het Actieplan Jeugdhulp leiden tot resultaten? Tot zover de bijdrage van de SP.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Velner. Dan gaan we over naar de fractie van Zó! Zoetermeer, mijnheer Van der Vlies. Gaat uw gang.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Voorzitter, de cijfers geven een beeld van een financieel gezonde stad. Onder die mooie cijfers, onderhuids, zijn wel wat pijntjes, bijvoorbeeld COVID-19. Allerlei activiteiten, evenementen en bijeenkomsten konden niet doorgaan en daardoor is er minder geld uitgegeven. Sommige dingen moeten alsnog doorgaan, zoals training van medewerkers en bijeenkomsten waarin overleg met inwoners was gepland. Maar evenementen kunnen we niet inhalen. De pijn zit bij de mensen, de ondernemers en de instellingen die door COVID-19 en de maatregelen werden beperkt, waarbij het water aan de lippen staat. Zó! Zoetermeer maakt zich zorgen over de eenzaamheid. Over het stijgende aantal faillissementen en over de armoede. Om die reden willen we graag dat het college doorpakt bij het saneren van schulden. Dat geeft rust en voorkomt grotere problemen, bijvoorbeeld omdat mensen dakloos raken of gezondheidsproblemen krijgen door die schulden.
Een ander zorgpunt is de krapte op de arbeidsmarkt. We zien dat het meest pijnlijk terug in de zorg, aan de wachtlijsten. Dat probleem heeft zich nu verder uitgebreid tot bijna alle beroepsgroepen. Die kraptecrisis is naar alle waarschijnlijkheid niet alleen een probleem voor nu, maar voor de toekomst. Het zal leiden tot vertragingen bij bouwen, langer wachten op ziekenhuisbehandelingen, winkels die dicht blijven, minder treinen, enzovoort.
Dat probleem doet zich ook voor in de eigen gemeentelijke organisatie. Onze vraag is dan ook: zijn er strategieën om dat op te vangen? Hoe krijgen we de mensen met de juiste vaardigheden en ook: hoe houden we ze? Houdt het college ook rekening met de mogelijkheid dat talenten gewoonweg niet meer beschikbaar zijn? En is het dan winst te behalen door verder te digitaliseren?
Zó! Zoetermeer is blij met de dingen die goed zijn gegaan, ondanks alle tegenslagen. Zoetermeer is gekozen tot mkb-vriendelijkste gemeente van Zuid-Holland. Laat die waardering dan ook een stimulans zijn om dat vast te houden. Op het gebied van sport en cultuur zijn, ook vanuit de gemeente, alle zeilen bijgezet om toch maar zo veel mogelijk aanbod te houden. Door alle maatregelen vorig jaar, die ook nog eens geregeld veranderden, is dat niet eenvoudig geweest en de flexibiliteit van alle partijen wordt op prijs gesteld.
Waar het gaat om veiligheid, zien we een wisselend beeld. Het aantal woninginbraken is lager dan ooit. Dat vinden we natuurlijk hartstikke leuk. Tegelijkertijd blijven we maar last houden van het afschuwelijke wapengeweld onder jongeren.
Voorzitter in 2021, is met man en macht gewerkt aan de problemen die op ons afkwamen. Onze complimenten daarvoor. We zien duidelijk dat nog niet alles is opgelost, maar Zó! Zoetermeer heeft het vertrouwen dat we stappen kunnen maken door de veerkracht die de stad heeft getoond. Zowel vanuit de inwoners als vanuit de gemeente. Dank voor uw aandacht.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van der Vlies. Dan ga ik over naar de fractie van de PvdA. Dat is mevrouw Bout, gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter.
Het vorige collegeakkoord heette 'Groene, veilige stad met ambitie'. Met de ondertitel: 'Thuis in de wijk.' Vandaag wil de PvdA daarop terugkijken.
De PvdA was blij dat ons initiatief, het Duurzaamheidspact, als basis voor het collegebeleid gold. Klimaatverandering en verduurzaming zijn de grootste uitdagingen van deze eeuw. Maar onze teleurstelling is groot. Ook in 2021 is te weinig met het Duurzaamheidspact gedaan. Voorlichting over het verduurzamen van woningen is er wel, maar of mensen iets doen met die informatie, weten we niet. We kregen in 2021 geen duurzaamheidsplatform en geen plannen voor het Van Tuyllpark. En de Plas van Poot is nog steeds geen Natuurkerngebied.
Over de veilige stad zijn we iets positiever. Zoetermeerders gaven gemiddeld een 8 voor hun veiligheid. En de high impact crimes waren gedaald. Helaas is het niet gelukt het aantal politieagenten op peil te krijgen. En we zijn benieuwd naar de stand van zaken over ondermijning.
Aan ambitie om iets te starten, was geen gebrek. Maar afronden bleek een probleem. Een laatste jaar van een college moet in feite een oogstjaar zijn. Zeker met het oog op de verkiezingen. Het waren geen gemakkelijke tijden en mede daardoor is er door het vorige college weinig geoogst en meer uitgesteld dan je zou verwachten in zo'n laatste jaar. En zo kwam van uitstel soms afstel. Om een paar voorbeelden te noemen van dingen die niet gelukt zijn: Het zwembad wordt niet in 2022 opgeleverd. Studentenwoningen bij de DIP zijn uit beeld verdwenen. Het afvalbeleid is afgeschoten. Er is veel leegstand in het Stadshart en de Dorpstraat. Besluitvorming over De Boerderij en de musea kwam er niet. En we zitten met een gat in de Markt. Helaas niet figuurlijk, maar letterlijk. Ook de Enecogelden verdampten. Na zes jaar dralen zijn er pas dit jaar enkele fondsen ingesteld. Zonder revolverend karakter. Het opgestelde afwegingskader is een gedrocht. En bij het Duurzaamheidsfonds is een derde

van € 7,5 miljoen voor gemeentelijke panden en niet voor inwoners.
Over miljoenen gesproken: onze financiële cijfers laten extreme ontwikkelingen zien. Ten koste van wie of wat hebben we deze cijfers behaald? Op papier klotst het geld over de plinten, maar we hebben geen geld voor een meegroeibudget voor cultuur en we tonen geen coulance voor Museum De Voorde. Om als gemeenteraad grip te houden op onze miljoenen, dienen wij een amendement van GroenLinks mede in.
En dan 'Thuis in de wijk.' Tot onze schrik bestaat onze stad ineens nog maar uit zes wijken! Alle wijkposten zijn dicht. Huizen van de Wijk zijn er niet gekomen. De wijkregisseurs hebben geen groter budget gekregen en hun mandaat is niet vergroot. En voor elke inwoner geldt nu hetzelfde wijkbeleid. Dat is geen maatwerk. Wij geven 'Thuis in de wijk' een onvoldoende. College, draai alstublieft niet vier jaar een pilot, maar kom gewoon met een raadsvoorstel.
De PvdA was in 2021 over het algemeen wel blij met het doelgroepenbeleid. De Binnenbaan is hier een prachtig voorbeeld van.
En dan wonen, voorzitter. Het akkoord over 27% sociale huurwoningen voor nieuwbouw bleek al snel te worden uitgelegd als 27% goedkope huurwoningen voor de hele stad. En er is nog zo'n draai geweest. In plaats van CO_2-neutraal in 2040 moest alles ineens gasloos. Dat is marchanderen met definities en de impact daarvan is gigantisch. Gigantisch zijn ook de wachtlijsten voor een woning. Er zijn in vier jaar slechts 800 woningen bijgekomen. Dat hadden er 2800 moeten zijn. Geen wonder dat de wachtlijsten voor Zoetermeer torenhoog zijn.
Voorzitter, ik rond af. De jaarstukken over vorig jaar bespreken we nu met het nieuwe college. Het is al eerder gezegd. Daar valt niets aan veranderen. Wat we wel kunnen wijzigen, is de procedure van afscheid nemen van wethouders en commissieleden. Daar dien ik twee moties over in, samen met GroenLinks en Zoetermeer Vooruit.
Ik wil namens mijn fractie ook de ambtenaren bedanken voor hun inzet. De bezetting op het stadhuis is helaas inmiddels veel te laag. We moeten echt minder projecten aanpakken en er collega's bij gaan vinden. De PvdA verwacht van het nieuwe college geen uitstel meer, maar de beuk erin, zoals ook vorige week ludiek is aangegeven. Wij wensen het nieuwe college veel wijsheid toe.

Motie nr. 2206-02 ingediend door PvdA, GroenLinks, Zoetermeer Vooruit
Afscheid en installatie college op twee dagen

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 juni 2022;

overwegende dat:
- na de gemeenteraadsverkiezingen het afscheid van de 'oude' gemeenteraad en de installatie van de 'nieuwe' gemeenteraad verdeeld is over twee dagen;
- bij de installatie van het 'nieuwe' college alle plichtplegingen op een avond worden gedaan;

constaterende dat:
- het afscheid en de installatie van gemeenteraadsleden beide avondvullende programma's zijn;
- het afscheid en de installatie van collegeleden altijd een meer dan avondvullend programma is;
- de publieke tribune aan het begin van de avond vol zit en aan het eind van de avond steeds leger wordt;

van mening dat:
- het wenselijk is dat we voor elke procedure en voor iedere persoon voldoende tijd nemen in het proces van afscheid en installatie van wethouders;
- eenieder die bij een afscheid of installatie van het college aanwezig wil zijn, zich niet genoodzaakt ziet af te haken vanwege het tijdstip;

verzoekt het college om:
- afscheid en installatie van het college van Zoetermeer voortaan op twee avonden te organiseren;

en gaat over tot de orde van de dag."

Motie nr. 2206-03 ingediend door PvdA, GroenLinks, Zoetermeer Vooruit
Afscheid vertrekkende commissieleden

"De raad van de gemeente Zoetermeer, in vergadering bijeen op 13 juni 2022;

constaterende dat:
- pas afscheid wordt genomen van vertrekkende commissieleden nadat het nieuwe college is geïnstalleerd en er dientengevolge nog diverse personen 'doorschuiven' als raadslid of commissielid;
- dit in 2022 twaalf weken na de gemeenteraadsverkiezingen plaatsvond;
- sommige commissieleden niet eens meer op de kieslijst stonden en dus al voor de verkiezingen wisten dat ze niet terug zouden keren in de gemeenteraad;
- sommige commissieleden op een onverkiesbare plaats stonden en na de verkiezingen meteen wisten dat ze niet terug konden keren in de gemeenteraad;

van mening dat:
- het als mosterd na de maaltijd is om dan pas enkele maanden later officieel afscheid te nemen van de gemeenteraad;

verzoekt om:
- het moment van afscheid nemen van commissieleden te splitsen in twee momenten, zodat er in de gemeenteraad afscheid genomen kan worden van commissieleden op dezelfde avond als de raadsleden die afscheid nemen en op de avond dat het college wordt geïnstalleerd;
- en aan de commissieleden die afscheid nemen zelf de keuze te laten voor het moment van afscheid op een van deze twee avonden;

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bout voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar de fractie van de ChristenUnie-SGP, mevrouw Brouwer, gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Voorzitter, een jongen van dertien. Hij spaart voor een nieuwe telefoon. Hij onderhandelt met zijn ouders over wat meer zakgeld. Hij koopt geen ijsjes meer en hij zegt een abonnementje op. Het kost moeite, maar de telefoon waar hij voor spaart, komt steeds dichterbij. En dan, plotseling, geven zijn ouders onverwacht al het geld dat hij nodig heeft voor de telefoon. Wat heeft hij er spijt van dat hij geen ijsjes heeft gekocht. En wat hadden die zakgeldonderhandelingen achteraf voor zin? Waarom, voorzitter, zou je financiële plannen maken als ze toch overhoopgegooid worden? En toch, ook nadat de jongen zijn telefoon had, was zijn zakgeld blijvend hoger. En het opgezegde abonnement scheelde hem blijvend geld toen hij daarna voor een racefiets ging sparen.
Voorzitter, wat heeft het voor zin om begrotingen te maken, jaarstukken te schrijven als het verschil tussen die twee zomaar € 25 miljoen is? Wat heeft het voor zin om te bezuinigen in de stad als je vervolgens € 7 miljoen meer COVID-19-vergoeding krijgt dan waar je op rekende en de circulaire van het rijk in een pennenstreek miljoenen oplevert voor de jeugdzorg? Het is best een relevante vraag. Je zou hem haast oplossen door twee begrotingen te maken, een voor als onze gemeente recht wordt gedaan door het rijk en daarnaast dan een worstcasescenario. En dan bij het resultatendebat met elkaar kijken welke het dichtst bij de werkelijkheid zat. Als je naar 2021 kijkt, zitten we duidelijk dichter bij het eerste scenario, maar wel in eenmalig geld en dat is jammer.
Voor de toekomst is het net zo goed relevant. Moeten we op basis van de ervaringen van afgelopen jaar in de meerjarenbegroting soortgelijke meevallers gaan meebegroten of laten we het financiële ravijn gewoon staan? Daar moeten we het met elkaar over hebben als we voor 2023 gaan begroten dit jaar. Als we terugkijken, zien we € 8 miljoen onderuitputting van budgetten of in gewone mensentaal, we zouden het geld uitgeven, maar dat hebben we niet gedaan om allerlei redenen en meestal is die reden COVID-19. Geld is geld, zou je zeggen, maar dit cijfer betekent ook dat doelen niet behaald zijn. Sterker nog, dat waren doelen die extra belangrijk waren om langdurige schade te voorkomen. En daar kon minder aan worden gewerkt. Ga maar na, eenzaamheid was nijpender, maar er waren minder mogelijkheden om daar wat aan te doen. Mantelzorgers hadden het zwaarder, vrijwilligers waren harder nodig, maar de handen waren vaak gebonden bij het oplossen en ondersteunen van deze mensen. We zien wel dat er bijvoorbeeld creatief mee om is gegaan. Zo lezen we over meer preventie in de jeugdzorg via het onderwijs als preventie thuis niet goed ingericht kon worden. Maar we vragen ons wel af, kunnen we zo'n creatieve oplossing niet blijven doen? Dingen die uit nood geboren worden, kunnen soms heel mooi worden ingepast voor de toekomst.
Zoals acute corona chronische gevolgen hebben voor patiënten, zo geldt dat ook voor een stad. De acute aanwijsbare financiële gevolgen, kun je verwerken in de jaarstukken. Je kunt ze declareren bij het rijk. Maar de chronische gevolgen van de crisis, de mentale problemen, de achterstanden, de arbeidsmarkt, de schulden zijn veel minder zichtbaar en je kunt ook niet zomaar declareren. Wij roepen

het nieuwe college op om op dit punt te blijven meten en rekenen, zodat we zichtbaar kunnen maken wat de schade in de stad is die hersteld moet worden. Niet alleen zodat we in de juiste cijfers kunnen laten zien om verklaringen te hebben voor budgetten en bestedingen, maar ook om richting het rijk hard te kunnen blijven maken waar we ondersteuning nodig hebben.
En het geld dat onder de streep overblijft, moet op een verstandige manier in de stad worden geïnvesteerd, maar daarover zullen we het hebben tijdens het voorjaar. Voor nu zal de ChristenUnie SP instemmen met de Jaarstukken 2021. Tenminste, voor zover het de accountant lukt alle stukken compleet te krijgen en die goed te keuren. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Brouwer voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar mevrouw Frinking, CDA, gaat uw gang.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dank u wel voorzitter. Corona heeft in 2021 ieders leven bepaald. Nog nooit zaten we met z'n allen zo in hetzelfde schuitje. Maar tegelijkertijd dreven we ook verder van elkaar af.
In 2020 klapten we voor de zorg, hielpen we elkaar bij ziekte en hielden afstand als dat nodig was. 2021 kende helaas veel meer onbegrip, ongeduld en onbalans. Ons sociale leven stond op z'n kop. Kortom, de mens als sociaal wezen had het behoorlijk moeilijk. Iedereen moest zich in 2021 aanpassen, maar vooral jongeren hebben een moeilijk jaar achter de rug. Veel jongeren leden onder depressies, hadden last van stress en slapeloosheid. Dat wens je natuurlijk niemand toe, maar zeker niet jonge mensen in de bloei van hun leven. En nu de maatregelen voorlopig zijn afgeschaft, moeten we alert blijven of en in welke mate jongeren schade hebben opgelopen. We gaan ervan uit dat het college de effecten de komende maanden zal monitoren.
Voorzitter, als je moeilijk rond kunt komen en aan het einde van het jaar heb je toch veel geld over, ben je dan blij of niet? Wij zouden het in ieder geval wel zijn. Maar als we de cijfers van de jaarrekening van de gemeente nog wat beter bekijken, zien we dat dat overschot niet aan onze eigen inzet te danken is, maar het ons als gemeente min of meer is overkomen. En dan weet je dat je voorzichtig moet zijn met het trekken van positieve conclusies. Dat overschot is niet veroorzaakt doordat we de zaken beter op orde hadden, maar door het feit dat de voorgenomen uitgaven niet zijn gedaan. De redenen zijn divers en de effecten ook. Geld dat voorbestemd was om mensen in nood te helpen, is daarvoor niet gebruikt. En dat zien we bij een minder beroep op de leenbijstand en minder gebruik van de ZoetermeerPas.
Het college heeft heel goed gehandeld bij de opvang van alle COVID-zieken, steun aan ondernemers met de TOZO- en TONK-regelingen en aan maatschappelijke instelling door bijvoorbeeld huurkorting. Gelukkig heeft het rijk deze uitgaven in ruime mate gedekt en heeft de begroting van de gemeente daar niet onder geleden.
Voorzitter, daarnaast zijn er resultaten die wel het gevolg zijn van de voorstellen uit de begroting en we zijn blij dat na ons aandringen de ouders in de toeslagaffaire zo veel als mogelijk zijn benaderd en hulp is aangeboden. Dat er actief aandacht is voor het bestrijden van eenzaamheid en dat, ondanks alle opstartproblemen, inZet van start is gegaan. En we zijn blij met de Gebiedsvisie Zoetermeer 2040 en het Duurzaamheids- en Sociaal Innovatiefonds die de basis bieden om de komende vier jaren hard aan de slag te kunnen gaan. De visie geeft duidelijk aan dat het sociale leven van mensen en de omgeving waarin we wonen, alles met elkaar te maken hebben waarbij elkaar ontmoeten in een groene, schone en veilige omgeving het belangrijkste is om met elkaar te kunnen samenleven. Daar hoort natuurlijk een daarop aangesloten begroting bij. We kijken ook reikhalzend uit naar de voorstellen die het denken in samenhang, sturing en flexibiliteit gaan ondersteunen.
Het CDA Zoetermeer maakt zich zorgen over de tekorten op de arbeidsmarkt, waarmee ook de gemeente Zoetermeer te maken heeft. Veel activiteiten konden niet doorgaan, met als argument 'geen personeel'. Uit de benchmark Formatie en kosten van Berenschot blijkt dat we als Zoetermeer veel zelf doen en niet zo veel uitbesteden. Wat beschouwt het college als grootste inzicht uit de benchmark en wat gaat met die conclusies van de benchmark gebeuren? Bij de bespreking van de begroting van 2021 sprak het CDA Zoetermeer over de pot met goud die aan het einde van de regenboog staat. Het lijkt alsof we de pot met goud nu in handen hebben. Maar belangrijker is dat we vanaf nu met elkaar en vooral met jongeren, zij aan zij gaan werken aan ons aller sociaal herstel. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Frinking, voor uw eerste termijn, de eerste termijn van het CDA. Dan gaan we nu over naar de fractie Zoetermeer Vooruit, mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Dank u wel voorzitter.
Zoetermeer Vooruit heeft lang moeten wachten om te mogen spreken over de jaarrekening. De loting

wees uit dat wij als dertiende partij aan de beurt waren en dat is nu. Wat gaan we zeggen over de jaarrekening nu het nieuwe coalitieakkoord net gepresenteerd is? Want de jaarrekening die we nu gaan bespreken, is van het college dat afscheid genomen heeft van deze raad.
Voorzitter, als je alleen maar onder de streep kijkt van de jaarrekening zie je een positief resultaat van € 15,3 miljoen. Niet gek als je daar niet op gerekend had. We moeten dat lezen als positief, tussen aanhalingstekens. Door COVID-19 konden we niet alle plannen uitvoeren die wij als gemeente hadden. Dit betekent dat we deze doorschuiven naar 2022. Zo is bijvoorbeeld minder beroep gedaan op de leenbijstand, de ZoetermeerPas en kon een deel van de evenementen niet doorgaan. De bijdrage van het rijk voor onder andere COVID-19 was veel hoger dan verwacht. De vergoeding is echter eenmalig, waardoor de uitdaging om jaarlijks een sluitende begroting op te leveren niet kleiner is geworden.
Maar toch, voorzitter. We kijken even vooruit naar het nieuwe coalitieakkoord. Er schijnt meer mogelijk te zijn dan Zoetermeer Vooruit had gedacht. Uit het coalitieakkoord dat nu gepresenteerd is, blijkt dat je van geld geld kunt maken om investeringen te kunnen doen. Je haalt bij de plussen wat geld weg en als het je beter uitkomt, zet je gewoon de subsidie stop van ons Museum De Voorde en dan heb je geld om elders te besteden.
Voorzitter, we kennen allemaal wel de spreekwoorden 'water naar de zee dragen' of 'het is een bodemloze put'. Het lijkt er sterk op dat deze spreekwoorden verwijzen naar het zwembad in aanbouw. Niet dat wij geen zwembad willen voor onze inwoners, maar het had wel wat minder imposant gemogen. Maar ja, als derde stad van Zuid-Holland wil je ook wat laten zien. De vis wordt duur betaald. Gelukkig blijft de prijs van het entreekaartje nog steeds op € 6,00 staan. In de huidige situatie waarin veel inwoners worstelen met het steeds minder kunnen doen met hun geld, is dit nog een behoorlijk bedrag.
Terug naar de jaarrekening. Het resultaat is positief met een waarschuwing naar 2026. Zoetermeer Vooruit is positief ingesteld en kijkt vooruit. Het nieuwe college dat het nieuwe coalitieakkoord heeft gepresenteerd ook. Waarom je nu zorgen maken over 2026? Terugkijkend naar de afgelopen twee jaar, niemand had ooit gehoord van COVID-19 en de grote impact die het zou hebben op ons dagelijkse leven. Toch zijn we er als gemeente, kijkend naar de jaarrekening, positief uitgekomen. Het sombere doorkijkje naar de jaarrekening van 2026, daar doet Zoetermeer Vooruit niet aan mee. Het is een prognose. De wereld is niet maakbaar. We weten niet wat in de tussentijd ons pad komt. We weten wel van de afgelopen periode dat de organisatie, de ambtelijke ondersteuning, college en raad flexibel, buigzaam, creatief en oplossend willen en kunnen denken en handelen.
Voorzitter, ik rond af. Zoetermeer Vooruit zal de komende vier jaren het nieuwe college proberen te ondersteunen. Wij gaan net als afgelopen vier jaar met gezond verstand, creativiteit, met de kennis van nu, oplossingen zoeken voor de uitdagingen waar we in Zoetermeer tegenaan lopen, want dan alleen wordt Zoetermeer de plek waar je wilt zijn. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bink, voor uw eerste termijn. Daarmee komen wij aan het eind van de eerste termijn van de gemeenteraad. Ik stel voor dat wij nu gaan schorsen. Mijn voorstel is eigenlijk om door te gaan om 21.15 uur. Dan kunnen wij namelijk even wat langer de tijd nemen om voor te bereiden. Dat is ook nodig. Dus ik stel voor te schorsen tot 21.15 uur.
Dan gaan we verder. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Dames en heren, ik heropen de vergadering en ga dan over naar de eerste termijn van het college. Daarvoor wil ik als eerste het woord geven aan wethouder Iedema, gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Geachte voorzitter, leden van de raad, aanwezigen hier in de zaal en online. Allereerst dank voor alle complimenten die u vandaag heeft gegeven aan de opstellers van het stuk en onze collega's in deze organisatie. Wij zullen ervoor zorgen dat ze op de juiste plek terechtkomen.
We bespreken vandaag de jaarrekeningresultaten van 2021. Enigszins speciaal, want dat is het laatste wapenfeit van het vorige college. Nu staan wij hier als nieuw college om verantwoording af te leggen over het afgelopen jaar. Dat voelt nog wat onwennig, maar dat doen we uiteraard graag. Want wat een bijzonder jaar bleek ook 2021 weer te zijn. Waar mijn voorganger Marc Rosier vorig jaar nog aangaf dat de impact op corona op Zoetermeer in 2020 enorm was, had niemand toen kunnen denken dat in vrijwel geheel 2021 die impact even groot of zelfs groter zou zijn. Hoewel het vaccineren gelukkig al snel startte, kregen we onder andere te maken met een avondklok en een harde lockdown met de maatregelen waarvan we bijvoorbeeld in het onderwijs, bedrijfsleven en de zorg nog lang de gevolgen zullen zien. Kortom, ook 2021 heeft voor een belangrijk deel in het teken gestaan van corona.

Dat gold ook voor onze eigen organisatie. Er is een groot beroep gedaan op de flexibiliteit en de inzet van onze medewerkers en in de hele organisatie steeg de werkdruk en zagen we onze dienstverlening onder druk komen te staan. Om de problemen zo veel mogelijk het hoofd te bieden, is waar mogelijk de vaste formatie uitgebreid, waar nodig ingehuurd en werd gewerkt aan prioritering van werkzaamheden. En ondanks het feit dat ze niet altijd hebben kunnen doen wat nodig is, is er heel veel werk verzet om samen te kunnen blijven werken aan de inhoudelijke opgaven.
Dat zien we dan ook terug in onze jaarrekening. Het jaar 2021 is afgesloten met een behoorlijk groot positief resultaat. Dat komt niet, en dat merkte u zelf ook al op, doordat we zo zuinig zijn geweest, maar voor het belangrijkste gedeelte komt dat doordat we door corona veel taken en werkzaamheden niet konden uitvoeren. Daarnaast bedacht het rijk helemaal aan het eind van het jaar 'laten we de gemeenten eenmalig extra compenseren'. Natuurlijk is die compensatie prettig. Corona heeft ons namelijk ook echt geld gekost, maar met eenmalig geld alleen komen we er niet. De tekorten op de jeugdzorg en de WMO zijn immers structureel en wat dat betreft, zijn we blij dat de bezuinigingen op de jeugdzorg door de Eerste Kamer is getorpedeerd en dat Den Haag die bezuiniging dan ook echt heeft geschrapt. Maar daarmee zijn we er nog niet. De financiële druk op de jeugdzorg is nog steeds enorm en het rijk geeft nog steeds niet thuis op de uitspraak van de arbitragecommissie.
Daarnaast leidt de herijking van het Gemeentefonds voor Zoetermeer tot minder inkomsten en daarbovenop heeft het rijk in het regeerakkoord afgesproken om de zogenaamde trap-op-trap-afmethodiek vanaf 2026 af te schaffen en als oplossing in te zetten op een groter belastinggebied voor gemeenten. Oftewel, wij mogen dan de inwoners gaan uitleggen waarom hun lasten vanaf 2026 verder gaan stijgen. Om het op z'n Zoetermeers te zeggen 'dacht het niet'. Wat ons betreft, slaat die opstelling nergens op en wij willen de komende periode dan ook samen met u, met andere gemeenten, en natuurlijk met de VNG in actie blijven komen om een reële, financiële vergoeding vanuit het rijk te krijgen. Een vergoeding die past bij alle taken die wij als gemeente doen. Laten we dan ook samen doen wat daarvoor nodig is. Voorzitter, ik had ook nog een aantal vragen en een amendement.
Allereerst vroeg de SP naar 'wanneer zijn nou de eerste resultaten van de woningbouw in De Entree zichtbaar?' U ziet dat men al druk bezig is aan Terra Nova en de prognose daarvoor is eind '23/begin '24. Ik zeg erbij: een prognose, we hebben daar geen bouwplicht. Dus het blijft even afwachten, maar het ziet er goed uit.
Dan vroeg het CDA 'wat is nou het grootste inzicht dat het college heeft gehaald uit de benchmark en wat gaat het college met die met die uitkomsten doen?' Het grootste inzicht uit de benchmark van Berenschot is dat wij als gemeente ons werk doen voor bijna € 10 miljoen minder dan vergelijkbare gemeenten. En ook dat klinkt positief, maar ondertussen hebben we ook gezien dat op bepaalde plekken de werkdruk extreem hoog is en dat bijvoorbeeld bij de WMO de termijnen niet werden gehaald. Waar de inhoud daarom vraagt, kunnen we die benchmark gebruiken ter ondersteuning van mogelijke voorstellen om dat aan te pakken. De eerste voorstellen daarvoor ziet u dan ook al in de perspectiefnota. Daarmee sluit ik ook aan bij de vraag van Zó! Zoetermeer, 'wat gaat u doen om met het tekort op onze eigen arbeidsmarkt talent aan te trekken?' En u ziet ook in de perspectiefnota daar de eerste voorstellen al voor, onder andere in het aantrekken en het versterken van onze recruitmentfunctie.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, een interruptie van de heer Velner.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter. Ik hoor de heer Iedema zeggen dat de werkdruk in de organisatie toeneemt. In het verslag was ook sprake van een heleboel vacatures binnen de gemeentelijke organisatie. Als die straks allemaal ingevuld zijn, wordt het dan allemaal een stuk beter of verwacht u dat dat nog wel even gaat duren?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema

Wethouder **Iedema**: Als alle vacatures ingevuld zijn, ervan uitgaande dat we allemaal talent weten aan te trekken dat redelijk snel op vlieghoogte is, en dat is hier wel gebruikelijk, dan gaat de werkdruk inderdaad wel omlaag.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema, nog een interruptie van mevrouw Frinking. Gaat uw gang.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ik wil graag nog een verdiepende vraag stellen over de benchmark omdat er staat dat de Zoetermeerse gemeente zo veel zelf doet en niet zo veel uitbesteedt, hoewel we ook wel eens discussies hebben gehad over de hoeveelheid uitbesteding die er is. Is dat nu een concept waar u verder over gaat nadenken? Naast alle plannen in het coalitieakkoord, die ook? Maar dit gaat over een concept 'hoe werk je?' Wordt daar over nagedacht, is dat naar aanleiding van die benchmark

iets waar u over gaat nadenken?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Die vraag loopt vooruit eigenlijk, waar we met het resultatendebat nog een beetje aan het terugkijken zijn, maar ik kan nu wel zeggen dat we die benchmark inderdaad gebruiken voor dat vooruitkijken. Ik heb in de afgelopen periode ook P&O mogen doen en u heeft mij vaak horen vertellen 'inhuur, dat heeft zo zijn redenen en we doen het in de benchmark helemaal niet slecht'. Dat zie je in deze benchmark ook, maar we hebben ook met z'n allen vorig jaar besloten 'we willen misschien toch wat meer gaan voor eigen personeel om ook dat gevoel van eigenheid en de binding met de stad en met de organisatie te vergroten'. Daar gaan we mee door en waar mogelijk, waar nodig gebruiken we die inzichten uit die benchmark daarvoor.
Voorzitter, dan kom ik tot slot bij het amendement dat is ingediend door de heer Van Steenis, ondersteund door een aantal andere partijen. Ik had een heel antwoord, maar mevrouw Brouwer verwoordde dat eigenlijk nog mooier dan ik hier op papier heb staan. Ik wil dit amendement ontraden om vooral toch vast te houden aan de transparante wijze die wij hier al jaren hebben. En dat is nu het overschot behouden als vrij inzetbaar, zodat u een integrale afweging kunt maken bij het voorjaarsdebat. Daarmee ben ik door de vragen heen, voorzitter.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mijnheer Van Steenis. Gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank voorzitter. Wethouder, ik heb eigenlijk twee vragen. De eerste vraag is: wat gaat er mis, of wat gebeurt er, of welk risico ziet u als dit amendement zou worden aangenomen?

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, strikt genomen gaat er weinig mis, maar u als raad bent er, denk ik, bij gebaat om zo veel mogelijk zelf grip te hebben op de totale voorraad middelen die er is en het bestemmen in deelreserves, om het zo maar even te noemen, beperkt uw eigen vrijheid hierin. Nogmaals, we hebben hier met z'n allen een werkwijze die daarin heel transparant is, namelijk 'wat over is, zet je even apart'. En over twee weken heeft u het perspectiefdebat en daar geeft u richting aan de begroting en daar kunt u dan met zijn allen zeggen 'wij willen het ergens voor bestemmen'. Dat is denk ik een iets strakkere werkwijze.

De **voorzitter**: Mijnheer Van Steenis nog?

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): U geeft iets aan over transparantie en 'zo doen we dat hier eigenlijk, dat we dat in het voorjaarsdebat dan gaan bestemmen'. Juist in dit geval, zeker omdat er vorig jaar heel veel miljoenen weggevloeid zijn – terecht toen, we wisten niet beter want we dachten dat we op een begroting van min € 10 miljoen zouden uitkomen en we hebben uiteindelijk € 15 miljoen over – met de wetenschap van nu, zou ik zeggen dat we dat geld natuurlijk beter al vorig jaar op een andere manier hadden kunnen bestemmen. Mijn vraag is: u geeft aan 'er gaat niets mis', gelukkig, en kennelijk zien we die transparantie net anders, maar waar moet ik aan denken als we op dit moment toch dit amendement aan zouden nemen? Wat gaat er mis qua transparantie, zoals u aangeeft? Zien de inwoners het niet, zien de ambtenaren het niet, of ziet de raad het niet?

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Steenis. Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, nogmaals, er gaat niets mis in die zin dat er van alles spaak loopt maar als u mij als wethouder van Financiën vraagt 'wat vindt u van al die potjes', dan zeg ik 'als u als raad echt de vrijheid wilt hebben om overal voor te bestemmen, dan moet u volgens mij proberen zo weinig mogelijk potjes te maken die eigenlijk het handelen van de raad beperken'. En die transparantie gaat verloren naarmate u meer deelbestemmingen aanwendt voor middelen. Zo simpel is het eigenlijk.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Iedema, maar ik denk dat dit nu voldoende is gewisseld, u kunt er in tweede termijn nog op terugkomen. Als er verder geen andere interrupties zijn, ga ik over naar wethouder Weerwag en die geef ik nu het woord.

Wethouder **Weerwag**: Dank u voorzitter. Zoetermeer is mijn thuis en dat wens ik ook voor onze inwoners. Er ligt echter een enorme opgave op de woningmarkt om te zorgen voor voldoende betaalbare woningen. Een aantal van u heeft uw zorgen geuit over wonen. In deze jaarrekening zien we terug dat er nog veel werk aan de winkel is. Gelukkig staan er de komende jaren veel projecten op de planning. Hierin is de regionale samenwerking erg belangrijk. In 2021 heeft de gemeente het tussenakkoord gesloten met de gemeenten in de regio Haaglanden, de provincie en corporaties. Met als doel de realisatie van voldoende betaalbare woningen voor de komende tien jaar.
Op het gebied van sport is het goed om te zien dat binnen de gemeente afgelopen jaar een aantal accommodaties is opgeleverd of gestart. Ik noem er een paar: de dojo in De Limiet. De beachsportvoorziening in het Buytenpark en de start van de bouw van het zwembad in het Van Tuyllpark.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag, een interruptie van mevrouw Bout. Gaat uw gang.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u voorzitter, ik hoor de wethouder zeggen 'voldoende betaalbare woningen'. Wat is in uw ogen een betaalbare woning en voor wie gaat u die bouwen?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Het lijkt mij voor de doelgroepen die in Zoetermeer wonen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Alleen wat je betaalbaar vindt, ligt nogal aan je portemonnee. Wat de miljonair betaalbaar vindt, is iets anders dan wat iemand met een uitkering betaalbaar vindt en dat zijn wel twee enorme uitersten die ik noem. Maar wat ik betaalbaar vind, als tweeverdiener met mijn man, is ook weer wat anders dan wat een alleenstaande vader met twee kinderen betaalbaar vindt. Dus waar legt u de grens, bij welke woningen, bij welke huur of welke koop trekt u de grens en zegt u 'dit is een betaalbare woning voor de gemiddelde Zoetermeerder'?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag, gaat uw gang.

Wethouder **Weerwag**: Dan zou ik eerst wel eens graag willen weten 'wat is de gemiddelde Zoetermeer?'

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Die bestaat niet, dat begrijp ik, maar hoe weten we nu of de huizen die u bedoelt, betaalbaar zijn voor de Zoetermeerder? Waar haalt u die cijfers vandaan?

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag.

Wethouder **Weerwag**: Volgens mij gaat het om wat de inwoners willen in Zoetermeer en als u zegt dat u op zoek bent naar een woning van een miljoen, dan willen we dat graag faciliteren. Bent u op zoek naar een woning die betaalbaar voor uw portemonnee is, dan willen we die gaan bouwen.

De **voorzitter**: Laatste keer mevrouw Bout en dan gaan we door.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik ben van de PvdA dus ik ben op zoek naar woningen waar mensen die op de wachtlijst staan terechtkunnen zodat ze niet meer acht jaar op de wachtlijst hoeven te staan en die wachtlijsten korter worden.

De **voorzitter**: Wethouder Weerwag daar nog een reactie op?

Wethouder **Weerwag**: Goed, ik denk dat we vanuit het coalitieakkoord heel duidelijk zijn en dat we willen werken aan woningen voor alle Zoetermeerders en dat betekent dus ook voor mensen die nu op de wachtlijst staan.

De **voorzitter**: Ik denk dat dat voldoende is. Gaat u verder.

Wethouder **Weerwag**: Helaas waren er afgelopen jaar ook nog beperkingen op het gebied van sport vanwege corona, maar het is goed te zien dat de gemeente volop heeft geholpen om sporters en sportaanbieders te ondersteunen.
Dan in antwoord op de gestelde vragen. De fractie van de SP, de heer Velner, met betrekking tot de dubbeltelling. Het college betreurt de dubbeltelling en daarom zullen we erop toezien om dergelijke omissies te voorkomen.
Uw vraag met betrekking tot Markt 10. Deze tender bleek helaas niet gunbaar. Het project wordt momenteel opnieuw gestart. De projectopdracht zal na de zomer bij het college komen waarna de kredietaanvraag volgt voor de nieuwe haalbaarheidsfase. Het risicomanagement maakt onderdeel uit van het project. Hierin kijk ik graag vooruit en om daar op korte termijn invulling aan te geven, kan ik u allen uitnodigen voor de themabijeenkomst morgenavond om 19.00 uur.
De fractie van de PvdA, mevrouw Bout, heeft ook nog een vraag gesteld over het wijkgericht werken. Het is voor dit college uitdrukkelijk de wens om wijkgericht werken zo snel mogelijk concreet meer handen en voeten te geven. We geloven in maatwerk, inzet vanuit de gemeente, gericht op de behoefte van een wijk. Daar ga ik me hard voor maken.
Dat waren mijn antwoorden, dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Weerwag. Ik kijk even rond of er nog andere vragen zijn, die zijn er niet, dus dank. Dan ga ik over naar wethouder Mertens, gaat uw gang.

Wethouder **Mertens**: Zo, daar sta ik dan. Eerst was ik commissielid en toen was ik heel kort raadslid en toen, ineens, was ik wethouder. Dan krijg je ineens allerlei onderwerpen waar je over mee kunt praten, mee beslissen. Van sommige dingen weet je al iets want dat heb je inmiddels in de afgelopen jaren meegemaakt en van sommige dingen denk je 'oei'. Maar ik ben in ieder geval heel blij dat ik hier sta en dat ik hier iets mag vertegenwoordigen.
Eens even kijken, we gaan natuurlijk vooral terugkijken op de prestaties van onze voorgangers, maar ik ga vooral de komende tijd heel hard werken om de plannen van het huidige coalitieakkoord te verwezenlijken. Ik zal heel kort terugkijken op de portefeuilles kunst en cultuur, afval en inwonersoverleg. Ik kijk er vooral naar uit om dat ook allemaal in de perspectiefnota weer tot uiting te laten komen.
Met betrekking tot cultuur. Ik ben heel trots op de inspanningen die toch in een tweede coronajaar mogelijk zijn gemaakt. Heel veel dingen konden niet, maar er is toch heel creatief omgegaan om samen nog dingen mogelijk te maken. Er is een sleutel overhandigd aan Franx, er zijn mooie kunstwerken geplaatst, zowel bij Gymworld als bij Franx. De definitieve museale functie van De Voorde heeft natuurlijk ook onze aandacht en er is mij ingefluisterd dat er hard gewerkt wordt aan een voorstel en dat zal ook niet al te lang – hopelijk – op zich laten wachten.

De **voorzitter**: Wethouder Mertens, er is een interruptie van mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, dank u wel. Ik hoor 'De Voorde' uiteraard en daar sla ik op aan. Stel dat die subsidie stopgezet wordt, wanneer gaat dat dan in?

De **voorzitter**: Ik zie ook mevrouw Kraneveldt. Ik wil u er overigens op wijzen dat dit een debat over de jaarstukken is.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dat is helemaal waar voorzitter, maar mevrouw Mertens komt er zelf mee, ze zegt 'er komt een voorstel'. Is dat het voorstel om De Voorde te schrappen of komt er een voorstel waarin er nog wat aan te doen valt? Want in het coalitieakkoord is het vrij duidelijk, De Voorde moet weg.

De **voorzitter**: Wethouder Mertens.

Wethouder **Mertens**: We gaan kijken wat de mogelijkheden zijn. De Voorde heeft vorig jaar natuurlijk een tijdelijke impuls gekregen. Daar zijn wat resultaten uitgekomen en dat gaan we nu allemaal op een rijtje zetten. Er is mij ingefluisterd dat er een voorstel komt en daarmee loop ik vooruit op wat we vanavond aan het doen zijn, maar er komt een voorstel uit en daarmee komen we naar u toe.

De **voorzitter**: Ik zie nog wat vragende gezichten. Ik ga eerst naar mevrouw Bink en dan naar mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik wil mijn vraag graag herhalen. Als de subsidie

stopgezet wordt van De Voorde, wanneer gaat dat dan in? Want in het collegeakkoord staat dat het stopt. € 500.000,00, wanneer gaat dat in als u het doorzet?

De **voorzitter**: Eerst nog mevrouw Kraneveldt, en dan weer de wethouder.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): In het coalitieakkoord staat een bommetje, namelijk De Voorde moet stoppen, en dan komt er nu een voorstel waarmee er misschien toch weer mogelijkheden zijn? Ik vind dat wel een heel onduidelijk signaal naar de stad en zeker naar het museum zelf. Wat gaat er gebeuren? Wat staat er trouwens nog meer in het coalitieakkoord waar eventueel nog meer mogelijkheden zijn? Want dan ben ik daar ook wel benieuwd naar.

De **voorzitter**: Wethouder Mertens.

Wethouder **Mertens**: Als ik alles nu duidelijk kon maken, zou ik dat natuurlijk doen, dat begrijpt u ook wel. Wat er natuurlijk aan de hand is, is dat we eerst kijken wat de mogelijkheden zijn, voordat we enige toezegging gaan doen. Daar kan ik u verder geen antwoord op geven.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mijnheer Schoonbeek zag ik nog en dan wil ik verder want er komt een voorstel. Ik begrijp dat u erover door wilt praten, maar volgens mij heeft de wethouder gezegd dat er een voorstel komt. Dus ik ga eerst nog naar mevrouw Bink en dan mijnheer Schoonbeek.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, ik geloof niet dat ik antwoord ga krijgen op mijn vraag dus dat laat ik zo, maar dan heb ik wel een nieuwe vraag. Dat is: wanneer komt het voorstel naar de raad?

De **voorzitter**: Dan ga ik eerst nog naar mijnheer Schoonbeek en dan kan de wethouder daar wat over zeggen. Mijnheer Schoonbeek.

De heer **Schoonbeek** (D66): Ja voorzitter, ik snap het punt helemaal, maar dit is nog wel wat anders dan wat we in het coalitieakkoord hebben gelezen dus als het enigszins in de buurt zou zijn, zou ik zeggen 'prima'. De wethouder zegt 'we gaan geen toezeggingen doen', maar volgens mij hebben we een heel harde toezegging gelezen in het coalitieakkoord. Dat is de toezegging 'subsidie van De Voorde valt weg, punt.' Maar als daar nu toch ruimte is, dan denk ik dat dat heel fijn is, maar dan denk ik dat we dat ook wel serieus moeten melden en ook serieus moeten kijken naar het voorstel. Of komt De Voorde nu met een voorstel en weten we al – want in het coalitieakkoord staat dat het weggaat – dat het eigenlijk een voorstel voor de bühne is en dat we er niets mee gaan doen?

De **voorzitter**: Ik kijk ook nog even naar mevrouw Brouwer en dan kan de wethouder reageren.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Ik wilde even aan de discussie toevoegen: voor elke opmerking die in het coalitieakkoord staat, moet nog een raadsvoorstel komen, en in die zin is er dan dus ruimte voor discussie in de raad. Maar het standpunt van de coalitie is daarin duidelijk.

De **voorzitter**: Ik geef wethouder Mertens het woord en dan stel ik voor dat we dit afsluiten. De concrete vraag van mevrouw Bink is naar de termijn, misschien kunt u daar iets over zeggen. Dan kunnen we aan de hand daarvan de discussie verder voeren. Wethouder Mertens.

Wethouder **Mertens**: Daar kan ik inderdaad iets over zeggen, het is het streven dat dat voor de zomervakantie bij de raad binnen is, maar we gaan na de zomervakantie met elkaar kijken wat we kunnen doen.

De **voorzitter**: Oké, dus dat is dan helder, voor de zomer komt het voorstel naar de raad en na de zomer zal het worden besproken. Gaat u verder, wethouder Mertens.

Wethouder **Mertens**: Meerdere fracties hebben een opmerking gemaakt over het afvalbeleid en daar gaan we natuurlijk ook mee aan de slag. We gaan een bewonerspeiling organiseren, hergebruik stimuleren en inzetten op communicatie voor afvalvermindering en bewustwording. We moeten ook nog onderzoek doen naar nascheiding. En de heer Velner vroeg wanneer afvalreductie echt bereikt gaat worden. U begrijpt dat we dat dit jaar echt niet zomaar in een keer voor elkaar hebben, maar we gaan er wel heel hard mee aan de slag. Maar we moeten gewoon eerst het onderzoek laten plaatsvinden.

Even kijken. Ik denk dat ik het voorlopig hierbij laat.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Mertens. Als er verder geen vragen of interrupties zijn, dank ik u hartelijk en dan ga ik over naar wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Daar gaan we. Goedenavond. In 2021 beheerste corona natuurlijk van alles en nog wat, net als in 2020, de wereld, de stad en natuurlijk alles wat er in de gemeente gebeurde. Het was voor iedereen niet makkelijk, niet voor de ouderen, niet voor de volwassenen en ook niet voor de jeugd waarvoor ik verantwoordelijk ben. In de jeugdzorg hebben we gezien dat we lang niet alles hebben kunnen doen wat we gewild hadden op het gebied van preventie, op het gebied van het voorkomen van erger. Het is gewoon niet gelukt omdat we de kinderen niet konden bereiken, omdat iedereen zo veel mogelijk thuis moest blijven. We hebben ook gezien dat de kosten voor met name de duurdere jeugdzorg stegen en nog steeds stijgen. Dat zit hem vooral in de oplopende kosten per kind. En daar moeten we in Zoetermeer – de VVD zei het en de LHN zei het – hard aan werken om te kijken hoe we dat kunnen keren.
We gaan sowieso ook kritisch kijken naar de verwijsindex, vooral ook omdat we nu signalen hebben dat we die niet meer hoeven te gebruiken. Misschien kunnen we daar dan een andere slag mee slaan. Maar ik moet eerlijk zeggen, u begrijpt ook, ik ben al vijf dagen wethouder, of zoiets, dus het plan ligt nog niet kant-en-klaar op de op de schoorsteen.
Als we kijken naar de jeugd, zijn we ook heel trots als college op de noodopvang voor kwetsbare kinderen en kinderen van ouders die in coronatijd belangrijk werk hadden. Dat hebben we samen met de stad heel goed geregeld. Dat is goed gegaan. En dan mogen we best met elkaar complimenten voor de organisatie geven, want dat was ook voor de mensen zelf hartstikke ingewikkeld.
In 2021, en nu nog, werd en wordt er volop gewerkt aan het Nationaal Programma Onderwijs. Dat zijn extra gelden die gemeenten en scholen van het rijk hebben gekregen om de opgelopen achterstanden weg te werken. Er is goed overleg met de scholen en zo kunnen we er met elkaar voor zorgen dat alle kinderen die dat nodig hebben een goede doorstart kunnen maken. En voor mijnheer Ekkelenkamp, we zijn begonnen in augustus 2021. Het is nu nog te vroeg voor de tussentijdse evaluatie. We gaan het doen tot en met 2025. Maar we willen met u afspreken dat we in de jaarstukken van 2022 en opvolgend steeds goed terugkomen op wat er met die gelden is gebeurd en in hoeverre dat geholpen heeft.
Dan hebben we nog een vraag openstaan over het integraal huisvestingsplan voor de scholen. Dat huisvestingsplan wordt ook genoemd in de perspectiefnota van volgende week. Dat is onderweg. Het is op een haar na gevild, dus we kunnen er na de zomer met elkaar over spreken.
Dan kom ik bij de dienstverlening.

De **voorzitter**: Mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Ik wilde nog heel even terug naar de jongeren. Ik maakte een opmerking over eenzaamheid, stress en depressies bij jongeren en mijn verwachting of het college daarop gaat monitoren. En behalve dat ik die verwachting heb, wilde ik ook graag weten of het college dat ook inderdaad gaat doen, of het daar plannen voor heeft.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voor zover ik weet, hebben we niet ergens een plan van hoe we gaan monitoren hoeveel kinderen last hebben van stress en depressie. We weten dat het aan de orde is. We hebben een heleboel plekken waar we die signalen kunnen oppakken. Vanuit de scholen, vanuit alle instellingen die met jeugdzorg bezig zijn en we moeten daar even een manier voor vinden. Ik heb er nog niet helemaal zicht op hoe we dat moeten meten. Ik denk dat het lastig is om daar duidelijke cijfers van te krijgen. We weten in ieder geval wel, want dat komt ook uit de landelijke berichtgeving, dat er wat aan de hand is op dat gebied. Dat sowieso.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, een interruptie van mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter dank u wel. Monitoren vind ik erg goed. Ik denk dat een heel groot ding al gemonitord is, dat is dat bijna een op de vijf jongeren zelfmoordneigingen heeft na de coronaperikelen. Ik denk wel dat het goed is om ons daarvan bewust te zijn en inderdaad om daar wel verder mee te gaan. Ik hoor deze wethouder dan ook graag uitspreken dat zij daar wel priori-

teit aan geeft.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Dank u wel voor de aanmoediging. Ik heb volgens mij net al gezegd dat we daar goed rekening mee houden.
De dienstverlening. Daar was ik nu aan toegekomen. De dienstverlening heeft wel degelijk te lijden gehad in 2021. Alle mensen in onze organisatie die aan de balie of aan de telefoon hebben gezeten, hebben zich echt enorm ingespannen om alles op te vangen en het was helemaal niet makkelijk werken. Maar we moeten constateren dat we vorig jaar een opgave hebben opgebouwd qua wachttijd en dergelijke. En die ligt er nog steeds. Het is niet zo simpel om dat op te lossen, want om iemand op te leiden aan de balie, moet je eigenlijk weer iemand anders van het baliewerk afhalen. Dus we zijn nog wel een tijdje zoet, vooral ook omdat er heel veel extra werk is. Ik geef een heel klein voorbeeld. Er is bijvoorbeeld extra werk omdat mensen die eigenlijk vorig jaar een paspoort moesten aanvragen, nu allemaal komen en omdat het zo in het nieuws is dat paspoorten lang duren, komen nu ook de mensen die in december pas een paspoort nodig hebben dat alvast vragen. Dus we zitten even in een in een moeilijke positie en ik ga u niet zeggen dat dat volgende week voorbij is. Maar we doen daar alles aan om dat natuurlijk wel voor elkaar te krijgen.
Mijnheer Blansjaar, u gaf het ook aan. Er zijn een hoop wachttijden, het is allemaal niet simpel en u heeft groot gelijk.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, mevrouw Van Leeuwen wil interrumperen. Gaat uw gang.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik wil heel graag van de wethouder weten hoe we hierover met de stad gaan communiceren. U heeft het volgende week niet opgelost, dat is volstrekt helder, maar wellicht is het wel goed om het in de krant te plaatsen of zo, dat het niet fijn is als iedereen die in december een nieuw paspoort nodig heeft, zich nu ook aanmeldt, want dan wordt het probleem vergroot.

Wethouder **Van der Meer**: Dat lijkt me een goed plan.

De **voorzitter**: Wethouder, via de voorzitter graag.

Wethouder **Van der Meer**: Ja, sorry, neem me niet kwalijk, maar ik was zo enthousiast.

De **voorzitter**: Dat mag, dat zou ik ook zeker niet willen temperen, maar gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: We noteren het. Even kijken waar ik was gebleven. De dienstverlening heb ik gehad. Dan kom ik nog even voor de laatste stukje. Om te beginnen met LHN. Dank voor de complimenten, u heeft gezien dat er in het groen en het onderhoud slagen zijn gemaakt vorig jaar. Dat was ook niet eenvoudig. Tegelijkertijd hoor ik van verschillende kanten dat het wel beter kan. Die twee dingen zijn beide waar, zeker op het moment dat er sprake is van groen dat zo hoog staat dat het verkeersproblemen geeft. Daarvoor geldt al jarenlang hetzelfde: meld het, meld het, meld het. Zeg erbij dat het verkeerd gaat qua verkeer en dan is de afspraak dat er binnen 48 uur iemand naar gaat kijken en het oplost.
De SP had nog de vraag, de heer Velner, hoe we terwijl we meer gaan bouwen in Zoetermeer, dat groen ook op orde houden. We zijn ons er zeer van bewust dat we daar erg op moeten letten en een van de dingen die we ons als college hebben voorgenomen, is dat we goed aansluiting houden, zowel met groen als met onderhoud in de nieuwe plannen, zodat we aan de voorkant, als de plannen gemaakt worden, ook nadenken hoe het met het groen moet en met het onderhoud moet.
Voorzitter, volgens mij heb ik alle vragen zo gehad.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Van der Meer voor uw eerste termijn. Dan ga ik over naar wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Dank u wel voorzitter. 2021 was een jaar dat geheel in het teken stond van COVID-19 met grote gevolgen voor iedereen. Iedereen was heel veel op zichzelf aangewezen en je ziet die grote effecten van corona terug in de jaarstukken, al was het maar dat je gewoon kunt zien dat iedereen thuisbleef aan het feit dat onze parkeerinkomsten drastisch lager waren. Aan de andere kant moesten er ook bergen werk verzet worden in de zorg en vanaf deze plek wil ik er toch aandacht voor

vragen, want als ik kijk naar wat er gebeurd is in de zorg in Zoetermeer, heeft iedereen de schouders eronder gezet om te zorgen dat we konden vaccineren in het tempo waarin we dat deden, konden testen en ook dat de zorg in ons ziekenhuis en in verpleeghuizen en bij de thuiszorg en huisartsen op orde was. Maar de vraag naar die zorg voor mensen en ondersteuning voor mensen is groot, was groot en die zal ook groot blijven in de toekomst.
Dat kwam deels door corona en doordat mensen op zichzelf zijn aangewezen – dus minder mantelzorgers en vereenzaming – mensen hadden onze steun harder nodig. Aan de andere kant zie je gewoon blijvend de gevolgen van het abonnementstarief, dat je drempelloos WMO aan kunt vragen. Nou, niet helemaal drempelloos, maar voor € 20,00 per maand. Je ziet de gevolgen daarvan gewoon onverminderd terug in onze begroting. En het rijk compenseert ons daar niet voor, niet in die mate. Dat is volgens mij het antwoord op de discussie die er even was tussen de PDvZ en PvdA in de eerste termijn. Ook mede door dat grotere beroep op onze dienstverlening zie je enorme wachtlijsten in de WMO. Onze dienstverlening in de WMO moet gewoon echt op orde komen. Ik heb uw oproep luid en duidelijk gehoord en ik kan die alleen maar delen. Het is wel een lastig vraagstuk, dat zie je, want de wachtlijsten zijn er al een tijdje. Je ziet dat we op dat moment inzetten met ons personeel.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen, gaat uw gang.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Zou het wellicht een idee zijn om een aanvraag onmiddellijk tot verstrekking te laten leiden en dan achteraf steekproefsgewijs te controleren, zodat inwoners niet zo lang op hun voorziening hoeven te wachten? Dus dat u het proces aanpast en achteraf toetst in plaats van vooraf? Ik denk dat niemand voor zijn lol een rolstoel aanvraagt.

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak, gaat uw gang.

Wethouder **Ter Laak**: Dat zijn inderdaad trajecten die we nu verkennen, om een high trust high penalty systeem toe te passen. Maar het gaat erom dat we de afgelopen periode heel hard hebben ingezet op meer personeel werven, en dat hebben we ook gekregen, maar dat betekent wel dat je personeel moet opleiden. Op het moment dat dat gebeurt, zijn die mensen niet aan de slag met die wachtlijsten. Ondertussen zagen we ook dat doordat we zo hard die wachtlijsten steeds aan het wegwerken zijn – en nu zijn we redelijk op orde – onze systemen en onze data onvoldoende zijn meegegroeid bij die nieuwe aanvragen. Je ziet dat ook in de perspectiefnota; we vragen meer ruimte voor personeel, we hebben meer capaciteit nodig, maar we vragen ook meer ruimte voor onze informatievoorziening om die echt te verbeteren.
En daarnaast, LHN zei het al, is die innovatieopdracht in de hulp in de huishouding vastgesteld. Die innovatieopdracht is een onderdeel van het Sociaal Innovatiefonds, maar het gaat er echt om, dat wil ik toch even noemen richting mijnheer Blansjaar, om hulpvraag en het personele aanbod met elkaar in balans te krijgen en te houden. Dit alles vanuit het oogpunt dat we de zorg nu en in de toekomst toegankelijk moeten houden voor alle Zoetermeerders die een beroep op ons doen. Dat doen we niet alleen in het Sociaal Domein. Dat doen we ook in de zorg, dus ook in Zoetermeer 2025 werken we daarin samen om die transformatie tot stand te brengen.
Dan ga ik nog even naar eenzaamheid. Velen van u hebben er iets over gezegd en velen maken zich ook grote zorgen over de mentale gesteldheid van onze inwoners. Ik kan daar wat over zeggen – daar werd net al even wat over gezegd en dan wil ik even wethouder Van der Meer bijvallen – over de monitoring rond eenzaamheid en de mentale weerbaarheid van onze inwoners. Die wordt gemonitord en die gegevens komen ook beschikbaar. Via de GGD wordt die monitor gedaan. Uit die monitor kun je zien dat er meer eenzaamheid is in Zoetermeer, maar er is niet heel veel meer eenzaamheid in Zoetermeer vergeleken met de rest van Nederland. Er is nog steeds veel te veel eenzaamheid in Zoetermeer en eenzaamheid kan echt ziekmakend zijn, dus dit college blijft zich er echt keihard voor inzetten, maar je ziet dat de afgelopen vier jaar heel hard is gebouwd aan die community tegen eenzaamheid. Een community van meer dan 100 organisaties die daaraan verbonden zijn. Vanaf deze plek wil ik ook zeggen: er is echt nog ruimte voor nog meer organisaties om zich aan te melden. Door het grote draagvlak en door de vele organisaties die daarin samenwerken, ontstaan er vele initiatieven. Je ziet dat we vanuit het stadhuis of vanuit het college en u als raad de eenzaamheid in Zoetermeer niet kunnen oplossen, maar met elkaar, met z'n allen kunnen we allemaal een klein beetje eenzaamheid bij een iemand anders wel doorbreken. Daar gaat het om. En vanuit die Coalitie tegen Eenzaamheid is een traject gestart. Dat heet Kom erbij en dat is door en voor jongeren. Dat is een brede aanpak om eenzaamheid onder jongeren bespreekbaar te maken en te bestrijden. Daarvoor, de LHN vroeg daarnaar, worden de coronagelden aangewend.
Nou, dank u wel, voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Ter Laak, voor uw eerste termijn. Dan ga ik verder naar wethouder Velzen voor zijn eerste termijn. Gaat uw gang.

Wethouder **Velzen**: Ja, dank u wel voorzitter. Daar sta je dan ineens als wethouder. En dat niet alleen, ook voor het eerst aanwezig hier in de raad, als gast in de raad, zo meldde de griffier mij vanmiddag.
Voor u staat een enthousiaste wethouder die met heel veel energie samen met u als raad aan de slag wil gaan om van Zoetermeer een nog mooiere plek te maken. Dat mag ik doen op een aantal thema's en ik kijk even naar wat we op die thema's in 2021 bereikt hebben, althans, wat mijn voorgangers bereikt hebben.
Op het gebied van duurzaamheid heeft uw raad de Transitievisie Warmte vastgesteld. Voor wat betreft de energiearmoede is de eerste ondersteuning geboden aan inwoners, bijvoorbeeld met isolatiemateriaal.
Op het gebied van werk en inkomen hebben we ondanks/dankzij corona veel inspanningen gepleegd om inwoners te ondersteunen. En zijn we gekomen tot de oprichting van De Binnenbaan.
Op het gebied van armoede, het is bij een aantal van u al teruggekomen, zien we inderdaad dat de ZoetermeerPas minder is gebruikt, ondanks dat het aantal mensen met de ZoetermeerPas hetzelfde is gebleven ten opzichte van het jaar daarvoor. Dat is een gevolg van de lockdown. Door de lockdownperiodes kon er bepaalde momenten geen gebruikgemaakt worden van de ZoetermeerPas.
En op het gebied van armoede, ik noemde het zojuist al even, hebben we de intrede gezien van de energiearmoede. Dat is een mooie koppeling – het is niet mooi dat het er is, maar het is wel een koppeling – tussen de portefeuilles die ik mag gaan doen, waar armoede en schuldhulpverlening gekoppeld worden aan het thema Duurzaamheid.
Nu heb ik een aantal vragen van u gekregen. Die ga ik even een voor een langs, om te beginnen van de heer Ekkelenkamp van D66. De terechte vraag of de ondersteuning van de bewonersinitiatieven door kan gaan. Er is geld beschikbaar voor de bewonersinitiatieven. Dus dat blijft het college ook voortzetten en jaarlijks wordt er gekeken en beoordeeld of het een goed initiatief is. We zijn blij dat D66 dit een belangrijk punt vindt.
Mevrouw Meijer van de VVD stelde een vraag over de uitstroom van uitkering naar werk, waarom dat achtergebleven is ten opzichte van de doelstelling. Ze verwijst naar de doelen voor re-integratie. Het klopt dat het coronajaar daar zeker invloed op heeft gehad. Maar we hebben ook ondanks corona alsnog mensen op weg naar werk kunnen helpen. Ik heb het even nagevraagd bij ons werkbedrijf De Binnenbaan. We hadden 30% minder instroom in de bijstand, maar ook 10% minder uitstroom ten opzichte van de doelstellingen. Dus in die zin is het niet slecht, ondanks de beperkingen die er waren vorig jaar. We zijn het met de VVD eens dat de stevige inzet op het matchen van vraag en aanbod prioriteit blijft. Ik heb in dat kader al vernomen dat het rijk met een nieuw actieplan de krapte op de arbeidsmarkt wil aanpakken. Daarover ga ik binnenkort met mijn collega's in onze Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal in gesprek.
Van de heer Blansjaar van de PDvZ heb ik een vraag gekregen over de conclusie over De Binnenbaan. Ik vond de vraag wat moeilijk te duiden. Maar ik denk dat ik hem zo moest lezen, of de conclusie niet wat de voorbarig is dat De Binnenbaan succesvol gestart is. Ik denk dat dat de vraag was, zo niet, dan hoor ik u graag en vraag ik gelijk om mijn eerste interruptie, als dat zo is. Tot 2024 is er een sluitende begroting voor De Binnenbaan. Los daarvan hebben we gezien dat De Binnenbaan een mooie organisatie heeft neergezet in het coronajaar. Dat wil zeggen, de oprichting is voltooid. De uitdagingen lagen meer intern gericht in de basis op orde brengen, huisvesting, et cetera. We zien wel dat De Binnenbaan flink op stoom is. Vervolgens doorgaan, dit jaar moet de blik naar buiten.
Van de heer Velner van de SP heb ik ten slotte nog twee vragen gekregen. Een met betrekking tot de drie genoemde groepen en de afstand tot de arbeidsmarkt. Zoals ik zojuist ook al in de reactie op de vraag van de VVD opmerkte, we zijn het met de VVD, maar ook met u eens dat we stevig blijven inzetten op het matchen van vraag en aanbod. Dat is echt een prioriteit, want dat ziet het college ook. Daar gaan we mee door, om er ook voor te zorgen dat die groep een aansluiting vindt in het aanbod van werk.
Daarnaast vroeg u nog over groen en duurzaam, 'kan het college ervoor zorgen dat iedereen kan blijven meedoen?' Zoetermeer zet zich ervoor in dat verduurzaming voor iedereen betaalbaar moet zijn. We blijven dan ook met de lobby bezig met andere gemeenten bij het rijk om dit financieel aan te kaarten. Met eigen middelen doen we wat redelijkerwijs mogelijk is.
Dus met dat waren de antwoorden van mij.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Velzen. Ik zag de 00:00 al knipperen, dus dank u wel. Dank voor uw bijdrage in eerste termijn. Daarmee heeft het college voor mij ieder geval geen tijd overgela-

ten om antwoord te geven, maar ik ga het wel doen. Ja zielig hè? Dus ik vraag even of de vicevoorzitter, mevrouw Wortel even het voorzitterschap over wil nemen.
(Mevrouw Wortel neemt het voorzitterschap over van de burgemeester.)

De **voorzitter**: Dank u wel. Burgemeester, aan u het woord.

Burgemeester **Bezuijen**: Dank u wel voorzitter, ik zal het niet al te lang maken want inderdaad zitten we al in blessuretijd. Maar het leek me toch wel even goed om iets te zeggen over het onderwerp veiligheid want het is door een aantal fracties aangekaart. Het is door velen van de wethouders al gezegd, 2021 stond natuurlijk in het teken van corona en dat heeft natuurlijk ook zijn impact gehad op de veiligheid. Daarbij gaat het erom dat bijvoorbeeld iets als woninginbraak een enorme daling heeft gehad omdat natuurlijk heel veel mensen gewoon thuis waren. Tegelijkertijd, en ik snap dat dat voor sommigen van u misschien soms moeilijk te verklaren is, zien we wel dat de cijfers in de veiligheidsbeleving – daar kan ik niets aan doen, dat wordt gemeten bij de stadspeiling – op zich een goed cijfer laten zien. Ik wil hier ook wel gezegd hebben, want dat vind ik wel belangrijk, dat de inzet van allen die daarmee te maken hebben heel groot is. Dan denk ik natuurlijk aan politie en handhaving, alle hulpdiensten, maar zeker ook alle andere partners in de stad en ook de mensen hier in het stadhuis. U heeft onlangs volgens mij ook een bijeenkomst meegemaakt in het kader van de inwerkprogramma's waarin u kon zien hoe groot het enthousiasme is, ook bij de mensen die werken rond het thema Veiligheid om daar ook echt iets van te maken. Dus het is niet zomaar dat die cijfers volgens mij in die zin ook goed zijn.
Is dat nu reden om op onze lauweren te rusten? Of zoals mevrouw Meijer zei 'ja, als je dit leest, hoef je er niets meer aan te doen'? Daar ben ik het dan weer niet mee eens, want dat zou me dan weer iets te ver gaan. Dan gaan we eigenlijk al een beetje vooruitkijken, maar dat doe ik dan toch met u, want er staat in de in die jaarstukken ook iets, en dat is een zorgelijke ontwikkeling, over het gebruik van wapens in de stad, met name onder jongeren. Ik heb me daar onlangs natuurlijk ook over uitgelaten in het kader van de incidenten die hebben plaatsgevonden. Dat is weliswaar niet in 2021, maar dit jaar, maar het mag duidelijk zijn dat ik me daar enorm veel zorgen over maak. We hebben niet voor niets in de wijken Buytenwegh, Meerzicht en Driemanspolder maatregelen getroffen, maar we zien helaas dat we daar te maken hebben met rivaliserende jeugdgroepen, dat we daar echt een stevige aanpak op moeten ontwikkelen. Dat is overigens ook de reden dat we contact hebben gezocht, dat ik ook contact heb gezocht, met mijn collega's in Delft en Den Haag omdat we zien dat het echt gemeentegrensoverschrijdend is, om die aanpak ook gezamenlijke te ontwikkelen. Dat zal best nog even wat inspanning vergen, maar het lijkt me goed om daar ook in de komende periode, misschien ook bij de perspectiefnota, bij stil te staan.
Toch even de VVD. De politiecapaciteit. Dat is een zorgpunt. Ik zou willen dat ik kon zeggen dat het beter gaat. Helaas merken wij dat de uitstroom op dit moment nog steeds net zo groot is als de instroom. Ik doe nu een vlammend pleidooi bij de veiligheidspartners, in ieder geval de eenheid om ook risicogestuurd capaciteit naar districten of teams te brengen. Maar ja, dat gaat natuurlijk ten koste van andere, dus dat is altijd een lastige discussie, maar die proberen we wel degelijk te voeren. Dus we proberen op die manier ook te kijken of die politiecapaciteit op orde kan komen.
U heeft ook gezegd 'meten we wel de juiste dingen?' Dat lijkt me een heel interessante vraag om ook in het kader van het ontwikkelen van het veiligheidsbeleid, iets dat we de komende maanden gaan doen – eind van het jaar/begin van het jaar volgend jaar zullen we het nieuwe veiligheidsbeleid vaststellen – daar heel goed naar te kijken. Zijn dit nu de dingen waarvan u ook vindt 'ja, hier zou ik inderdaad ook bij de jaarstukken op terug willen komen?' Ik nodig u uit bij dezen om daar gezamenlijk met elkaar over na te denken. En hoe we dat doen, daar moeten we dan even naar kijken hoe we dat vormgeven. Even nog naar LHN. Volgens mij was het mevrouw Van Leeuwen die zei 'hoe kijkt de politie nu tegen de veiligheid aan?' Dat is een heel lastige open vraag, zeg ik er meteen bij. Zij zien natuurlijk ook een aantal ontwikkelingen in sommige wijken die hen ook zorgen baren en daar hebben zij natuurlijk ook wel te maken met een gebrek aan capaciteit. Om maar even iets aan te geven, in Buytenwegh hebben we een wijkagent. Dat zijn er inmiddels even tijdelijk twee, maar daar schuift natuurlijk heel veel capaciteit heen en weer en ik zou willen dat we dat we daar meer mogelijkheden in hadden, maar helaas is dat nog niet het geval. Zij laten ons wel zien dat het veiligheidsbeeld in Zoetermeer op zich niet zo zorgwekkend is, maar dat we wel een aantal aandachtspunten op dat vlak hebben.
Tot slot twee laatste onderwerpen die ik heb gezien. De stand van zaken ondermijning, volgens mij was het mevrouw Bout die dat noemde. Daar hebben we ook al een rapportage over gestuurd aan u, wat we daarop doen. Het mag duidelijk zijn, dat is ook al in vele toonaarden gezegd, dat als we daarop willen doorpakken, we dat dan ook extra moeten doen. Daar heeft het coalitieakkoord in ieder ge-

val in voorzien voorlopig, dus we gaan, hoop ik, ook daar echt stappen in maken om ervoor te zorgen dat we niet het waterbedeffect krijgen, oftewel dat wij straks het afvoerputje worden van de regio, want dat moeten we zeker zien te voorkomen.
Tot slot als laatste het cameratoezicht waar ook mijnheer Smitskam nog iets over heeft gezegd. Dat is overigens nog een ding waar ik me wel zorgen over maak. Wij zien nu dat we de camera's op allerlei plekken moeten weghalen om ze op andere plekken in te zetten. Ik denk dat het ook goed is. Wij gaan er ook mee aan de slag, met dat hele kader. Al verwacht en hoop ik ook rond het nieuwe veiligheidsbeleid dat we echt gaan kijken 'wat hebben we daar nu voor nodig?' Want we zien dat dat zeker af en toe zijn effect heeft, maar we zien nu ook dat we ze helaas op sommige plekken weg moeten halen om op andere plekken in te zetten en dat heeft ook alles met capaciteit en inzet te maken.

De **voorzitter**: Burgemeester. Ik heb een interruptie van mijnheer Smitskam.

De heer **Smitskam** (PVV): Ja, dank u wel voorzitter. Ik wilde eigenlijk toevoegen dat juist het toevoegen van camera's ervoor kan zorgen dat er veel efficiënter kan worden opgeschaald als dat nodig is.

De **voorzitter**: Burgemeester.

Burgemeester **Bezuijen**: Daar sluit ik me bij aan, maar ik zeg daar ook meteen bij dat het een vrij kostbare aangelegenheid is en dat heeft hier ook te maken met het uitlezen van dit soort zaken. Daar zit natuurlijk de bottleneck. Maar laat ik met u afspreken: wij gaan het nog een keer evalueren en daar kom ik ook zeker voor het eind van het jaar op terug.
Voorzitter, dat wat betreft veiligheid. Als daar verder geen opmerkingen over zijn, zou ik toch nog even het laatste willen zeggen, maar dat doe ik dan een beetje uit een rare positie want dat doe ik zeker niet als portefeuillehouder Veiligheid of zozeer als burgemeester, maar een beetje als voorzitter van de raad. Er zijn twee moties ingediend door de PvdA-fractie over het verloop van het afscheid van de wethouders en de installatie. Ik zou toch mevrouw Bout willen adviseren. Mevrouw Bout weet hoe het werkt want ze zit in het presidium, ze weet natuurlijk dat we dit soort dingen altijd evalueren. Het signaal is volgens mij helder en is duidelijk doorgekomen. Ik wil u vragen om deze moties op dit moment niet in te dienen, maar graag mee te nemen naar het presidium waar we dan ook echt goed terugkijken of we een leermoment kunnen hebben, want die hebben we allemaal. Die heb ik ook en u ook waarschijnlijk. Ik verzoek u te kijken of we dat kunnen doen. Zoals het er nu naar uitziet, hebben we daar nu ongeveer nog vier jaar voor, denk ik, je weet het nooit, ijs en weder dienende, maar ik ga ervan uit dat het vier jaar duurt voor we dat weer moeten doen. Dus dan hebben we voldoende tijd om dat evalueren. Dus volgens mij is het signaal helder, daar moeten we van leren, maar ik stel voor dat niet te vermengen de discussie over de jaarstukken. Dat was het voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel burgemeester. Dan draag ik het voorzitterschap weer aan u over.
(De burgemeester neemt zijn plaats als voorzitter van de raad weer in.)

De **voorzitter**: Goed, we gaan eens even kijken want daarmee is de eerste termijn van het college afgerond en ik ga eerst naar de raad kijken, heeft u behoefte aan eens schorsing op dit moment? Of wilt u doorgaan met de tweede termijn. Ik zie daar vijf minuten, dan gaan we dat doen. Ik kijk naar de klok, 22.08, zullen we tot 22.15 uur doen? Vindt u dat goed? Om 22.15 uur gaan we door. De vergadering is geschorst.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en ik ga kijken of er behoefte is aan een tweede termijn van de raad. Ik ga gewoon alle fracties af zoals in de eerste termijn. Ik begin met mijnheer Van Steenis van GroenLinks, gaat uw gang.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u wel voorzitter. Graag richt ik mij tot mijn collega-raadsleden. Onze aandelen Eneco hebben ons jarenlang geld opgeleverd uit de opbrengsten dividend. De jaarlijkse opbrengsten hebben we nu niet meer, de aandelen zijn verkocht, en we hadden plotseling € 95 miljoen op de bank. Ongeveer € 60 miljoen daarvan hebben we bestemd om de ambities uit de Visie Zoetermeer 2040 te realiseren. Dat is een mooie, duurzame bestemming en hoe we dat precies uitgeven, bespreken we hier in de komende jaren, of de komende decennia.
Er is nog wel ongeveer € 11 miljoen te verdelen en daar komt dit jaar een voorstel voor en daar kijken we naar uit. De vraag is waar die € 24 miljoen is gebleven. Dat staat natuurlijk netjes in het overzicht

aanwending Enecomiddelen en met die voorstellen zijn we vorig jaar als raad ook akkoord gegaan. Wij wisten alleen niet op dat moment dat we geen € 10 miljoen tekort hadden, zoals begroot, maar dat we uiteindelijk een overschot zouden hebben van € 15,5 miljoen. Met die wetenschap hadden we beter meer geld duurzaam weg kunnen zetten of in ieder geval als raad het debat hierover kunnen voeren: waar willen we als raad zelf die miljoenen duurzaam aan besteden? Deze miljoenen mogen van ons dus eerst even terug in de Bestemmingsreserve Enecomiddelen, waar het amendement toe oproept, en dat kan gewoon, geeft de wethouder aan. Misschien is het niet gebruikelijk, zoals mevrouw Brouwer aangaf, maar het kan en voor de inwoners en voor onszelf is dat wel zo duidelijk. Uiteraard gaan we ook over de vrij inzetbare reserve, zoals mevrouw Meijer aangaf, maar in onze optiek is het scherper als we eerst zelf de kaders aangeven van deze Enecomiljoenen en waar we die aan willen bestemmen en ze zeker niet in de algemene pot stoppen. Dus ik reken op uw steun.
En voorzitter, als afsluiting nog een vraag aan de wethouder. In plaats van dit amendement ontraden had de keuze van de wethouder gewoon kunnen zijn om de keuze aan de raad over te laten. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Van Steenis, voor uw tweede termijn. Ik kijk even. Ja? Tweede termijn? Gaat uw gang, mijnheer Van den Boomgaard, FVD.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Voorzitter, dank u. Ik heb goed geluisterd en het is altijd fijn als er een stukje zelfreflectie is. We hebben de plus over en het is een toevallig toeval dat het komt door corona. Dat baart me toch zorgen als ik bij de ondernemers zie en hoor dat na de eerste lockdown hun eigen geld was verdampt, dat ze in de tweede lockdown de schulden op zich namen, en in sommige gevallen zelfs in de derde lockdown nog meer schulden op zich namen en kapot zijn gegaan. Dan vraag ik toch aan de wethouder die hierover gaat, of hij dan niet de urge voelt, zogezegd, om die ondernemers tegoed te doen? Er zijn namelijk overal vergoedingen voor geweest, TVL, TOZO, maar er zijn ondernemers die leven van winsten en niet van salarissen die ze uit hun eigen onderneming trekken. Die ondernemers zijn bijvoorbeeld totaal niet en nooit vergoed. Daar zou ik wel graag een antwoord op willen horen, of de wethouder daarover een urge voelt en ziet.
Het tweede waar ik me over verwonder, is voor wethouder Weerwag. Dat is dat we net in de eerste termijn hoorden dat het afgelopen jaar 246 woningen zijn gebouwd en opgeleverd. Afgelopen vier jaar 800 woningen. En als er dan te lezen valt op 21 oktober jl., dus voordat de grote Oekraïne bubs deze kant op kwam, dat in Haaglanden 1850 woningen nodig zijn en waren om statushouders te huisvesten, waarvan 550 woningen door de gemeente Den Haag voor rekening zijn genomen, blijven voor de rest van Haaglanden 1300 woningen over. In mijn optiek betekent dat dus dat er meer woningen naar statushouders gaan dan naar onze eigen wachtlijst. Dat baart onze fractie heel erg veel zorgen, want die wachtlijst neemt niet af. Daar gaat er blijkbaar niet een af, maar die wachtlijst neemt alleen maar toe.

De **voorzitter**: Wilt u afronden, mijnheer Van den Boomgaard?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, ik zou graag van de wethouder willen horen wat hij concreet gaat doen om de lijst te laten slinken, die wachtlijst van onze inwoners. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan ga ik over naar mijnheer Smitskam.

De heer **Smitskam** (PVV): Voor mij geen tweede termijn voorzitter, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan gaan we naar mijnheer Ekkelenkamp, fractie van D66. Gaat uw gang.

De heer **Ekkelenkamp** (D66): Dank u wel voorzitter. Eerst even ingaand op de antwoorden van wethouder Van der Meer – ik moet nog even wennen, sorry – maar heel goed hoor, de antwoorden die u gaf. Maar ik denk als ik even kijk naar die NPO-middelen, dat we natuurlijk ook te maken hebben met best veel middelen vanuit het rijk die die naar de scholen gaan. En de achterstanden zijn enorm, dus ik denk dat heel lang wachten om daar nog een keer met elkaar over spreken in de raad misschien niet helemaal goed is. Ik zou een moment willen iets eerder dan volgend jaar bij de jaarrekening om daar met elkaar over te spreken, dus een tussentijdse evaluatie in januari/februari lijkt me dan meer op z'n plaats te zijn.
Wethouder Velzen gaf een antwoord op de vraag die ik stelde over de verenigingen die bezig zijn met duurzaamheid. Heel goed, denk ik. En ik denk dat ik ook de wethouder wil aanmoedigen. Misschien is dat ook wel een overbodige aanmoediging hoor, dat hij zich ook gauw op de hoogte stelt van deze

verenigingen en in contact treedt want ik denk dat het niet alleen maar gaat om de ondersteuning ambtelijk gezien, maar dat ook gewoon morele ondersteuning af en toe op zijn plaats is.
Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Ekkelenkamp. Dan gaan we naar mevrouw Meijer, gaat uw gang.

Mevrouw **Meijer** (VVD): Dank u wel voorzitter. Allereerst even complimenten en dan met name aan de nieuwe wethouders, met de eerste termijn. Die zit er in ieder geval op, dat zal vast fijn voelen.
Mijn fractie is blij dat de aandachtspunten die wij noemen aandachtspunten zijn die herkend worden door het college en helemaal verheugd zijn we met de uitdaging om gezamenlijk aan de slag te gaan rond de indicatoren van het veiligheidsbeleid. Die uitdaging pakken wij heel graag op.
Nog twee vraagjes die nog even open bleven staan bij mij. Beide voor wethouder Van der Meer. De eerste is, wat is er nodig om die wachtlijsten of -tijden weg te werken? Kunt u daar iets over zeggen? Misschien dat wij er dan als raad ook iets in kunnen betekenen, straks richting het voorjaarsdebat. En 2, hoe kijkt u aan tegen het verhogen van die ambitie op groen?
En dan gebruik ik het slot van mijn tweede termijn nog even om het slot van de eerste termijn af te ronden, want ik startte daar in mijn eerste termijn dus al mee. We staan er goed voor als gemeente: een financieel gezonde gemeente. Dat is een fijne basis voor het doen van de juiste investeringen. En nog leuker dan terugkijken, is straks vooruit te kijken welke investeringen het beste zijn, wat eerst, wat later, hoe geef je het een en ander vorm? En daarover spreken we straks in het voorjaarsdebat en daar verheug ik me op. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Meijer. Mijnheer Blansjaar, PDvZ, gaat uw gang.

De heer **Blansjaar** (PDvZ): Dank u wel voorzitter. We bedanken het college voor de beantwoording van de vragen. We hebben verder geen vragen meer.

De **voorzitter**: Dank u wel. Mevrouw Van Leeuwen, LHN, gaat uw gang.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, voorzitter, we willen het college ook complimenteren met het optreden hier vanavond. Ik denk dat dat altijd spannend is, dat kan ik me zo nog een beetje herinneren.
Ik kom zo nog even terug op wat ik in eerste termijn wilde zeggen. Op zich zijn we blij met de antwoorden van het college. Het enige gevoel dat LHN nog steeds bekruipt, is dat de urgentie die wij toch echt steeds vragen als het gaat over veiligheid, nog steeds onvoldoende wordt overgebracht, dat wij echt menen iets anders in de stad te zien dan wat hier wordt beleefd, ervaren en wordt aangegeven door het college en ook door de politie. We maken ons daar grote zorgen over. En in die zin zijn wij ook zeer verheugd dat we met die indicatoren aan de slag gaan, want daar mag wel een tandje bij.
Maar goed, dat voor het zuur. We hebben ook nog wat zoets achter de hand gehouden vanavond, want de afgelopen periode is er natuurlijk een enorm beroep op onze organisatie gedaan, op onze inwoners, maar ook op onze partners in de stad. Of het nou gaat over nou de gevangenis waar we nu statushouders opvangen, of dat het gaat over Oekraïne, waar de gemeente van alles in moet betekenen, of dat het gaat over COVID-19, dat vraagt om een wendbare overheid. Het was een enorm groot beroep dat op onze overheid is gedaan en we zijn er ontzettend trots op dat ze onder die omstandigheden nog zo veel voor elkaar weten te boksen. Een groot compliment voor de stad en het stadhuis. Dank u.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Van Leeuwen, dan de heer Velner, SP. Gaat uw gang.

De heer **Velner** (SP): Dank u wel voorzitter, ik ben blij met de reactie van wethouder Iedema dat hij inhuur van externen zo veel mogelijk wil beperken en in wil zetten op zo veel mogelijk eigen ambtenaren. Dat is ook fijn, want dan gaat er in ieder geval geen kennis die opgebouwd wordt, verloren en fijn dat het qua werving ondanks de krapte op de arbeidsmarkt vooralsnog voor de gemeente geen probleem is om nieuwe medewerkers te vinden.
Wethouder Weerwag gaf geen antwoord op de vraag over betaalbare woningen van de PvdA, dus hebben we het hier over sociale huurwoningen, middenhuur of goedkope koop? Kunt u daar al wat meer duidelijkheid over geven? Dan wel aangeven op welke termijn u denkt daarop terug te komen?
We zijn blij met de toezegging van wethouder Mertens om nogmaals te kijken naar de mogelijkheden om Museum De Voorde te behouden. Daarnaast krijgen we ook nog een afval onderzoek. Gaan de kosten op korte termijn niet extra stijgen, waardoor ingrepen nog ingrijpender worden?

Wethouder Velzen gaf aan dat hij aan de voorkant wil kijken naar het groenonderhoud. Dat is op zich prima. Hoe zorgen we er dan voor dat dit niet alleen incidenteel het geval zal zijn, maar dat er ook sprake is van een structurele visie? Zodat er niet iedere keer boom na boom verdwijnt en er vervolgens een kaalslag ontstaat in de wijken?
Daarnaast gaf wethouder Velzen aan dat er werk van gemaakt van zal worden om de mismatch op de arbeidsmarkt aan te pakken voor de drie groepen die ik in mijn bijdrage heb genoemd. Kan al aangegeven worden op welke termijn hierover een voorstel richting de raad komt? Dat was het voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mijnheer Velner. Dan ga ik naar Zó! Zoetermeer, de heer Van der Vlies.

De heer **Van der Vlies** (Zó! Zoetermeer): Dank u wel voorzitter, we danken het college, geen tweede termijn.

De **voorzitter**: Dank u wel. Dan mevrouw Bout, PvdA.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Dank u wel voorzitter, voor mij wel een tweede termijn. Ons viel op in de eerste termijn dat diverse partijen de cijfers over veiligheid in twijfel trekken en je zou zeggen dat die 8 van de inwoners reden tot blijdschap is. Natuurlijk zijn de nare incidenten van dit jaar volop in de aandacht in de media, maar feiten zijn feiten. Het feit is dat Zoetermeerders dus tevreden waren over de veiligheid in 2021. Daar praten we tenslotte over in deze vergadering.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout, een interruptie van mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ja, onze inwoners kunnen dat wel zeggen, en ik hoop dat ze heel veel binnen hebben gezeten waardoor ze niet alles hebben meegekregen, maar er staat toch gewoon in de jaarrekening dat er in 2018 een steekincident was en in 2021 zeventien? Hoe denkt u daar dan over?

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik heb ook gewoon de krantenberichten gelezen en ik heb gezien dat onze burgemeester in september 2021 en in maart 2022 nogmaals heeft bevestigd dat het aantal high impact crimes naar beneden is gegaan. Dan geloof ik onze burgemeester. Die heeft een carrière op het gebied van veiligheid en die weet heus wel wat hij zegt.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Ik denk dat u ook wel heeft gevolgd wat er de afgelopen periode in het Van Tuyllpark met al die gelegenheden is gebeurd daar, dat u in de krant heeft gezien wat er in Buytenwegh is gebeurd. Dat u ziet dat hier een hele wijk wordt afgezet omdat de politie een hele drugsbende oppakt. Ik weet niet waar u heeft gezeten.

De **voorzitter**: Mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): Ik negeer de feiten niet maar ik heb het over 2021, mevrouw Van Leeuwen. U praat over dingen die gebeurd zijn in 2022, maar we hebben het over een ander jaar, we kijken terug en op dat moment waren mensen tevreden in Zoetermeer en daar heb ik het over.

De **voorzitter**: Gaat u verder, mevrouw Bout.

Mevrouw **Bout** (PvdA): En ik wilde zeggen 'je mag ook wel eens zeggen dat er iets goed gaat' en dat heeft de burgemeester inmiddels zelf ook prima verwoord.
Voorzitter, verder dank ik u voor uw reactie op de moties van de PvdA. Ik heb met de mede-indieners overlegd en we zullen voor nu de moties intrekken en het onderwerp in het presidium bespreken.
Over cultuur en betaalbaar wonen moeten we het met het college bij de perspectiefnota nog maar eens goed hebben, want we hebben geen idee wat er nou echt gaat gebeuren met De Voorde en wat dit college verstaat onder betaalbaar wonen. We hebben het net bij de SP ook al gehoord.
En tot slot burgemeester, ja, u ziet hem misschien hier achter mij al staan. Ons viel in de schorsing – nu is schors ook nog wel een mooie woordspeling – ook nog wat op: onze vorige week aangeboden beuk, waar ik het net nog over gehad had, staat te verdrogen in onze fractiekamer. Blijkbaar doet dit

college alleen maar wat nodig is en gooit de beuk er niet in. Ik bied de beuk hierbij nogmaals officieel aan aan het college en spreek namens de PvdA, GroenLinks en D66 hardop de wens uit dat de wethouders de boom meenemen, dat ze de boom water geven, want hij heeft dorst inmiddels, en dat ze deze beuk vervolgens een mooi plekje in onze stad geven, zijnde niet in onze fractiekamer. We ontvangen graag een foto van de plek waar deze beuk mag wortelen in Zoetermeer. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Bout. Ik denk dat we het er zeker in het college over gaan hebben wie de boom mee gaat nemen. Ik kijk meteen naar de wethouder van Groen, ja, sorry, dat gaat heel snel. Dank u wel voor de bijdrage. De ChristenUnie-SGP. Mevrouw Brouwer. Gaat uw gang.

Mevrouw **Brouwer** (ChristenUnie-SGP): Dank u wel voorzitter. We bedanken de wethouders voor hun antwoorden in eerste termijn en hoewel we hier niet aan maidenspeeches doen voor wethouders, wil ik toch wel zeggen dat het leuk is om te zien hoe wethouders zomaar in de nieuwe rol stappen en een nieuwe toon gebruiken, anders dan we ze tot nu toe kenden. We zien uit naar een goede samenwerking de komende tijd. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Brouwer. Dan ga ik naar het CDA, mevrouw Frinking.

Mevrouw **Frinking** (CDA): Dank u wel voorzitter, ook van ons complimenten voor het nieuwe college, voor degenen die er nog zaten en degenen die nieuw zijn. Het geheel. Dank ook voor het antwoord als het gaat over het monitoren van jongeren die het moeilijk hebben en fijn om te horen hoe de aanpak nu al is in het kader van eenzaamheid onder jongeren, zoals wethouder Ter Laak dat nog benoemde. Ook dank voor het antwoord over de benchmark. Het is inderdaad goed dat de organisatie goed op orde blijft om te kunnen doen wat nodig is voor onze stad. En als het gaat over het amendement van GroenLinks en mede-indieners, dat zullen wij niet steunen omdat we meegaan met het verhaal van wethouder Iedema, omdat wij graag bij de perspectiefnota wat breder beschikbaarheid willen hebben over die gelden. Dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel mevrouw Frinking, voor uw bijdrage, dan ga ik naar Zoetermeer Vooruit. Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Ja voorzitter, dank u wel, misschien een tip voor het nieuwe college: als ze opschieten met het Momentenbos kan de beuk daar misschien een plekje krijgen. En wat betreft de moties van de PvdA, wij vinden het een prima idee om dat te bespreken in het presidium. Het amendement van GroenLinks blijven wij steunen, want we vinden het een heel goed idee om het te parkeren op een tussenstationnetje om er nog eens extra goed over na te denken en voor de rest zijn we blij dat we deze jaarrekening positief hebben afgesloten. En kijken we met een positief gevoel naar perspectiefnota van 2022, dank u wel.

De **voorzitter**: Dank u wel. Daarmee hebben we de tweede termijn van de raad gehad. Ik stel voor – u zult dat niet zo aardig vinden, maar we gaan het wel doen – even tien minuten te schorsen dan kan het college zich even voorbereiden. We gaan dat toch even doen, ik schors de vergadering en we gaan door om... maak er 22.45 uur van.

Schorsing

De **voorzitter**: Ik heropen de vergadering en we gaan over, met uw welnemen, naar de tweede termijn van het college. We beginnen met wethouder Iedema, gaat uw gang.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, ik had nog twee vragen gekregen. Allereerst van mijnheer Van Steenis van GroenLinks die mij na een warm pleidooi voor zijn amendement vroeg 'waarom heeft het college het ontraden en niet oordeel raad gelaten?' Het is hier altijd oordeel raad, maar u vraagt, en terecht, naar het zeer deskundige advies van het college. Dat krijgt u dan ook en dat deskundig advies. Dat kent u.
De SP vroeg wanneer komt het plan tegen de mismatch op de arbeidsmarkt? Er komt niet zozeer een plan van dit college, maar u heeft in januari de Visie 2040 vastgesteld en daarin is een van de pijlers juist gericht op het tegengaan van die mismatch, dus de komende tijd zult u plannen zien vanuit economie, vanuit onderwijs, vanuit de arbeidsmarkt, dan wel vanuit combinaties daarvan, die allemaal gericht zijn op het verkleinen van die mismatch. Dat waren mijn vragen.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Iedema, ik zie mijnheer Van den Boomgaard nog. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Volgens mij was de heer Iedema ook gevraagd naar die € 15 miljoen die we dus over hebben dankzij COVID-19, zo is mij verteld. Daar heb ik de vraag over gesteld naar de ondernemers die tekort zijn gedaan, of de wethouder ook de nood ziet om hen dan wel tegoed te doen want niet alles wat de ondernemer heeft geleden is verdeeld in de pijn.

De **voorzitter**: Wethouder Iedema.

Wethouder **Iedema**: Voorzitter, ik heb die vraag van mijnheer Van den Boomgaard gehoord, maar hij heeft die vraag gesteld aan het college en mijn collega Velzen zal zo dadelijk terugkomen op de urge vraag.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Iedema, als er verder geen vragen zijn, ga ik naar wethouder Weerwag. Gaat uw gang.

Wethouder **Weerwag**: Dank u voorzitter, ik heb een reactie op de vraag van de heer Velner. We streven naar een evenwichtige balans tussen de sociale huur, particuliere huur en koopwoningen. Per project of gebied kijken we als college wat nodig is, waarbij we ons richten op de doelgroepen, de effecten op de wijk en de realisatie van de Visie Zoetermeer 2040. Hier komt het college in het werkprogramma binnenkort bij u op terug. Dank u voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Weerwag. Als daar verder geen vragen over zijn, ga ik naar wethouder Mertens. O, nog een vraag van mijnheer Van den Boomgaard. Gaat uw gang.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Nu ga ik bijna aan mezelf twijfelen, ik weet niet zeker of ik bij de goede wethouder ben, maar ik had een vraag gesteld over de woningen.

De **voorzitter**: Die komt nog aan bod. Dat weet ik toevallig. Dank u wel wethouder Weerwag, ik ga naar wethouder Mertens. Gaat uw gang.

Wethouder **Mertens**: Ik zal even heel duidelijk zijn over Museum De Voorde, mijnheer Velner. De Voorde gaat gewoon dicht. De Voorde gaat gewoon dicht. Dat hebben we met elkaar afgesproken en dat gebeurt. U krijgt van ons een voorstel over wat de mogelijkheden zijn. Dit voorstel wordt eerst in het college besproken en daarna komt het zo snel mogelijk naar u toe. Dat is wat ik u kan melden.

De **voorzitter**: Ik zie een interruptie van mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Maar dan toch nog even, wat bedoelt u dan met 'de mogelijkheden'? Zijn dat mogelijkheden voor een afbouwconstructie? Wat bedoelt u dan? Want het lijkt of u een opening biedt voor iets, 'mogelijkheden', maar u zegt nu heel helder 'De Voorde gaat dicht'. Wat moet ik dan met die uitspraak?

De **voorzitter**: Wethouder Mertens.

Wethouder **Mertens**: Precies zoals ik het zeg, mogelijkheden kunnen zijn 'we doen helemaal niets meer'. Mogelijkheden kunnen ook iets anders betekenen en dat gaan we juist uitzoeken en dat krijgt u van ons.

De **voorzitter**: Ik zie mevrouw Meijer en dan mijnheer Schoonbeek.

Mevrouw **Meijer** (VVD): Dank u wel voorzitter, ik hoop dat wethouder Mertens dan ook bedoelt met 'mogelijkheden' waar we dan het Zoetermeers erfgoed en de cultuureducatie gaan onderbrengen want we hebben wel echt met elkaar afgesproken dat die een plek krijgen.

De **voorzitter**: Mijnheer Schoonbeek.

De heer **Schoonbeek** (D66): Dit is al een stuk duidelijker dus dat is fijn, eigenlijk helemaal niet fijn,

maar de duidelijkheid is fijn. De Voorde gaat dicht, punt, dat is duidelijk. Dat hebben we volgens mij hier met z'n allen gehoord. Bij de bespreking van het coalitieakkoord hebben we ook gevraagd, en ik hoop dat dat ook in de voorstellen komt, of in de opties, wat dat financieel kan betekenen voor de gemeente. Staat dat straks ook in het voorstel? Weet u dat?

De **voorzitter**: Wethouder Mertens.

Wethouder **Mertens**: Ik heb de voorstellen tot nu toe nog niet kunnen bekijken. Zoals u weet, ben ik er net, dus zodra we meer duidelijkheid hebben, komt dat naar u toe. Als u voorstellen heeft, kunt u ze ook indienen.

De **voorzitter**: Ik zie nu allerlei interrupties. Van mij mag dat, maar dit wordt bijna een discussie over De Voorde. Volgens mij is door de wethouder toegezegd dat het voorstel komt en dat dat voor de zomer in het college wordt behandeld en daarna naar de raad komt en dan heeft u er alle ruimte en gelegenheid voor om daarover te praten. Dat wil ik even gezegd hebben, als voorzitter van uw eigen raad. Dan ga ik eerst naar mijnheer Van Steenis en mevrouw Kraneveldt zag ik ook.

De heer **Van Steenis** (GroenLinks): Dank u voorzitter. Ik wil kort meegeven dan ook rekening te houden met de perspectieven voor de medewerkers en al die vrijwilligers die daar jarenlang gewerkt hebben. Ik denk dat het terecht is om daar heel goed rekening mee te houden. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Mevrouw Kraneveldt.

Mevrouw **Kraneveldt** (PvdA): Dan wil ik meegeven dat de PvdA het heel erg belangrijk vindt dat we op de locatie waar De Voorde nu nog zit, we niet een of andere overbodige eetschuur gaan neerzetten, maar dat we die locatie behouden voor culturele activiteit. Ik hoop dat u dat mee wilt nemen.

De **voorzitter**: Mevrouw Bink.

Mevrouw **Bink** (Zoetermeer Vooruit): Voorzitter, volgens mij heb ik iets anders gehoord dan u en daar wil ik graag duidelijkheid over. Ik heb begrepen van wethouder Mertens dat het voorstel voor de zomervakantie naar de raad zou komen, maar nu hoor ik u zeggen dat het voorstel voor de zomer in het college is. Daar is bij mij verwarring over want ik zou het graag als raad voor de zomervakantie hebben om het te kunnen lezen.

De **voorzitter**: Wethouder Mertens.

Wethouder **Mertens**: Daar doen we natuurlijk ons best voor, maar u zult begrijpen dat we ook zorgvuldig willen zijn en dit niet even snel willen afhandelen. Dus voor de zomer wordt het in ieder geval in het college besproken en zodra dat gebeurd is, komt het bij u.

De **voorzitter**: Dank u wel. Ik kijk even rond of er nog andere vragen of interrupties zijn. Als dat niet het geval is, dank ik wethouder Mertens voor haar tweede termijn en ga ik naar wethouder Van der Meer.

Wethouder **Van der Meer**: Voorzitter, ik begin even bij mijnheer Ekkelenkamp, die vroeg naar het Nationaal achterstandenplan, het heet anders, maar u begrijpt wat ik bedoel? U vroeg 'kan het in januari of februari?' Ik zeg er het volgende bij. Het overgrote deel van het geld gaat rechtstreeks naar de scholen. We hebben wel afspraken gemaakt over wie wat doet. Wij kunnen dus vooral over het deel waarvan we zelf het een en ander doen aan u terugkoppeling geven. Ik kan me voorstellen, bijvoorbeeld aan het eind van het jaar, dat u een memo krijgt en als u dan denkt 'ik wil het bespreken' kunt u het agenderen voor januari of februari.
Dan ga ik naar de wachtlijsten in de jeugdzorg. Ik ga echt niet zeggen dat ik die even vlug oplos. We zitten te wachten op hervormingen uit het rijk. We moeten goed gaan kijken wat de afspraken die we nu in de regiovisie hebben gemaakt betekenen. We moeten gaan kijken in hoeverre het gaat helpen dat we preventief aan de gang gaan. En dan hoop ik dat we het voor elkaar krijgen om de wachtlijsten korter te maken. We zien ook dat op heel veel plekken de mensen in de zorg die dit op zich kunnen nemen heel schaars zijn. Dus ik ga u geen beloftes doen. We gaan wel heel hard proberen het voor elkaar te krijgen.

De **voorzitter**: Mevrouw Van Leeuwen.

Mevrouw **Van Leeuwen** (Lijst Hilbrand Nawijn): Het is natuurlijk een landelijk probleem en ik ga er niet vanuit dat Zoetermeer iets kan oplossen waar ze in het hele land nog niet een oplossing voor hebben weten te vinden. Tegelijkertijd denk ik dat het heel goed is om meer de combinatie te leggen tussen wat er nu gebeurt in de praktijk en hoe je dat vertaalt naar de inkoop. Ik heb het gevoel dat daar echt nog wel winst te boeken is en dat de inkoop niet helemaal aansluit bij de behoefte die er wel is. Ik denk dat je daarop kunt sturen.

De **voorzitter**: Wethouder Van der Meer, gaat uw gang.

Wethouder **Van der Meer**: Dat gevoel heb ik ook, maar ik heb geen enkele reden om nu aan u uit te dragen hoe we dat gaan doen want ik ben in vijf dagen nog niet zover gekomen dat ik daar een heel duidelijk inzicht in heb. Zo gauw ik dat heb, laat ik het u weten.
Dan de ambitie voor groen. We hebben in het coalitieakkoord een en ander afgesproken. In de perspectiefnota staat het een en ander. We hebben afgesproken dat we in het college gaan kijken wat voor werkplan we gaan maken, zodat we ook een beetje een idee hebben van welke stappen we wanneer zetten. Dat zullen we ook met u delen als we dat voor elkaar hebben. Verder kan ik u daar nog niet zo veel over zeggen. Vooral niet omdat dit het resultatendebat is, dus dit hoort bij de resultaten van 2024 ofzo.
Dan kom ik bij de beuk. Ja, ik ben van plan om hem hoogstpersoonlijk in ontvangst te nemen. We gaan hem ergens proberen in leven te houden, totdat we er een plekje voor hebben, dus we gaan hem morgen water geven. Heeft u hem al een beetje water gegeven? Oké. Als we er een plek voor hebben, dan laten we het u weten en dan kunt u erbij staan en er ook een schepje zand tegenaan gooien. Dank u wel voorzitter.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Van der Meer. Ik ga over naar wethouder Ter Laak, gaat uw gang.

Wethouder **Ter Laak**: Dank voorzitter, er staat nog een vraag open over de plaatsing van statushouders in Zoetermeer. Laat ik beginnen met de wens uitspreken dat ik gewoon wens dat niemand hoeft te vluchten, maar dat gebeurt helaas wel in deze wereld en in Europa en in Nederland. En dit college heeft de grondhouding, de basishouding, om mensen in nood te helpen. Daarbij krijgen we gewoon een verdeling van het te huisvesten aantal mensen met een status. Dat gaat verspreid over heel Nederland naar omvang, naar grootte en aantal woningen van een gemeente. Dat is wat we doen in Zoetermeer. Op het totaal aantal verhuisbewegingen in de sociale huur is dat in 2021 lager dan 10% van het totaalaantal verhuisbewegingen geweest van mensen die hier een woning hebben gekregen. Dat laat onverlet dat de druk op onze woningmarkt enorm hoog is en daarom heeft u ook kunnen lezen in het coalitieakkoord dat dit college vol inzet op nieuwbouw, op woningbouw.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Graag, maar de vraag was niet gesteld aan deze wethouder. De vraag was namelijk gesteld aan de wethouder die aangaf dat hij bouwen heel belangrijk vindt, en dat het niet ging om het percentage sociale huurwoningen dat hij wil bouwen om de wachtlijsten weg te kunnen werken. Daar ging mijn vraag ook over. Want als we dus, zoals we net hebben besproken, afgelopen jaar 248 woningen hebben opgeleverd en de afgelopen vier jaar in totaal 800 woningen, en ik lees 13 oktober 2021 bij Omroep West dat er 1850 woningen nodig zijn in deze regio waarvan 550 voor rekening van Den Haag komen en de rest dus voor ons is, betekent dat naar rato ongeveer 300 woningen, dus dat we gewoon 100 woningen tekortkomen. Mijn vraag was dus niet of we statushouders of vluchtelingen moeten opvangen, de vraag was: wat gaat de wethouder doen om die wachtlijsten te doen verminderen?

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak.

Wethouder **Ter Laak**: Dan heb ik uw vraag verkeerd begrepen volgens mij. Want ik begreep dat u vroeg naar het plaatsen van statushouders.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Dan heb ik hierbij de vraag nog eens gesteld, het gaat dus over de wachtlijsten die de wethouder toegezegd heeft te willen terugdringen. Hoe gaat de wethouder, met die wetenschap dat er 1850 woningen in 2021 voor statushouders nodig waren, het tij keren op de woningnood en de wachtlijsten daarbij?

Wethouder **Ter Laak**: Volgens mij heb ik net een reactie gegeven op de plaatsing van statushouders en uitgelegd dat er een verschil is tussen de mutaties in sociale huurwoningen en nieuwbouwwoningen. Op de vraag over de wachtlijsten in de nieuwbouw van de sociale huur geeft de wethouder van Wonen een reactie.

De **voorzitter**: Ik stel voor naar de wethouder van Wonen te gaan en dan deze discussie af te ronden. Mijnheer Van den Boomgaard?

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Ja, want de wethouder staat er toch en heeft het over statushouders, maar het gaat mij over het algeheel, statushouders, vluchtelingen en asielzoekers, alle woningtoewijzingen die niet naar Zoetermeerders gaan. Dat is meer dan er gebouwd wordt, dat staat gewoon te lezen, 13 oktober 2021 bij Omroep West.

De **voorzitter**: Wethouder Ter Laak, wilt u daarop reageren?

Wethouder **Ter Laak**: Ik kan daar niets op antwoorden behalve dat mijnheer Van den Boomgaard twee getallen door elkaar mengt over het aantal nieuw te bouwen woningen, dat heeft niets te maken met, dat komt niet een-op-een overeen met de plaatsing van statushouders. Die komen in bestaande sociale huur en soms ook nieuwbouw. Daar komen ze terecht en dat is dat.

De **voorzitter**: Dank u wel. Wil wethouder Weerwag nog reageren of is dit hiermee voldoende behandeld? Wat mij betreft is dit voldoende behandeld, maar ik kijk even of u nog behoefte heeft. Gaat uw gang.

Wethouder **Weerwag**: Dank u wel voorzitter. Dit college gaat bouwen en bouwen en bouwen en dat is ook wat er in het coalitieakkoord staat. Voorzitter, dank u.

De **voorzitter**: Ik stel voor om deze discussie hiermee af te ronden. Ik dank wethouder Ter Laak voor haar tweede termijn. Ik ga over naar wethouder Velzen, gaat uw gang.

Wethouder **Velzen**: Dank u wel voorzitter. Ik begin met een woord van dank aan mijnheer Ekkelenkamp voor de warme aanmoediging. Die neem ik dankbaar in ontvangst en de tip om kennis te maken met de verenigingen neem ik mee.
Dan heb ik een vraag van mijnheer Van den Boomgaard over 'gaat de gemeente nog wat doen voor de ondernemers die van de winst geleefd hebben en gaan we daar een deel van het resultaat aan besteden?' Daar moet ik helaas 'nee' op antwoorden, want u verwees al een beetje naar de regelingen die die er geweest zijn, TOZO, TONK, et cetera. Dat zijn regelingen die door de landelijke overheid zijn vastgesteld en dit soort inkomenspolitiek is voorbehouden aan de landelijke overheid, dus daar kunnen we als Zoetermeer geen lokaal beleid op maken.

De **voorzitter**: Mijnheer Van den Boomgaard.

De heer **Van den Boomgaard** (FVD): Allereerst bedankt mijnheer Velzen, en voorzitter, dank voor het woord. Ik begrijp dat, maar er is wel gezegd in het begin toen de lockdowns begonnen, door de staatssecretaris en de ministers ook 'er is nu tijd voor maatwerk'. Dan vraag ik me toch af 'waar is dat maatwerk dan gebleven en waarom heeft de gemeente die bevoegdheid niet gekregen?' Want de ondernemer heeft geleden. Dat is wel desastreus. U zegt 'alleen de mensen van de diensten hebben leed ondervonden', maar er zijn meerdere voorbeelden van bepaalde bedrijfsstructuren die dus niets vergoed hebben gekregen. Dat gaat me aan het hart. Maar dank voor uw antwoord.

De **voorzitter**: Wethouder Velzen, daar nog een reactie op? Gaat uw gang.

Wethouder **Velzen**: Ja, ik begrijp dat er ook andere vormen zijn. Ik haalde even aan dat u zei dat er ondernemers zijn die alleen van de winst leven, maar er zullen vast ook andere varianten zijn en dat begrijp ik ook. Maar ook daarvoor geldt, dat is politiek behouden aan de landelijke overheid. Ik begrijp

wat u zegt, maar ik denk dat u daarvoor via uw landelijke partij richting de landelijke politiek moet om daar wat in te bewerkstelligen.

De **voorzitter**: Dank u wel wethouder Velzen. Volgens mij had u verder geen vragen. Ik zie u uw papieren pakken, dus dat betekent het einde van uw tweede termijn. Ik had van mijn kant geen vragen in tweede termijn dus dat betekent dat er ook geen voorzitterswissel hoeft plaats te vinden. Ik stel voor de beraadslagingen over de jaarstukken te sluiten. Ik heb twee toezeggingen gehoord. Ik kijk naar wethouder Van der Meer, want dat was uw toezegging dat u in januari/februari rond het onderwijs zou terugkomen. Klopt dat?

Wethouder **Van der Meer**: Ik heb gezegd dat we voor het deel dat de gemeente van het NPO doet aan het eind van het jaar een kort memo sturen met de stand van zaken en als mijnheer Ekkelenkamp daar behoefte aan heeft, kan hij dat dan in januari of februari op de agenda laten zetten. Dat was de toezegging, voorzitter.

De **voorzitter**: Helder. Ik zie mijnheer Ekkelenkamp knikken dus dat is volgens mij voldoende. Die memo staat dan voor eind van het jaar gepland. De tweede toezegging is die van wethouder Mertens, dat het voorstel voor Museum De Voorde voor de zomer in het college wordt besproken en we ons uiterste best doen om dat zo snel mogelijk aan de raad ter beschikking te stellen. Maar mocht het niet lukken, dat het dan over de zomer heen getild wordt. Dat was de toezegging die gedaan is. Dat zijn in ieder geval de twee toezeggingen die ik...

Wethouder **Van der Meer**: U vergeet de beuk, voorzitter!

De **voorzitter**: Maar ik ga ervan uit dat die meteen wordt ingevuld, maar om het volledig te maken, wat is daar de termijn voor, wethouder Van der Meer?

Wethouder **Van der Meer**: Ik wil dat ding wel voor de zomer van mijn kamer af. Daar gaan we wel een plan voor maken.

De **voorzitter**: Nee, er komt geen verdagingsmemo, deze wordt echt voor de zomer ergens geplant. Dat lijkt me wel handig want anders overleeft hij het niet. Dat voor wat betreft de drie toezeggingen.
Dan gaan we over tot besluitvorming van de jaarstukken. Ik weet niet of er nog behoefte is in de fracties om te beraadslagen over het amendement, maar als dat niet zo is, stel ik voor nu over te gaan tot stemming over het amendement dat voorligt van de fracties van GroenLinks, Zoetermeer Vooruit, PvdA en D66. Dat is het amendement Bredere bestemming batig saldo 2021. Ik ga ervan uit op grond van uw woorden, maar ik vraag het nog even volledigheidshalve, dat dit ook echt in stemming wordt gebracht? Dat is het geval. Dan vraag ik eerst of iemand behoefte heeft aan een stemverklaring. Dat is niet het geval, mag ik dan de leden van de raad die voor het amendement zijn, vragen hun hand op te steken? Voor zijn de fracties van SP, GroenLinks, PvdA, Zoetermeer Vooruit en D66. Daarmee is dit amendement met 13 stemmen voor, 23 tegen verworpen. Dan kom ik bij de jaarstukken die voorliggen als raadsbesluit. Wie wenst daar een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval. Wie wenst hier stemming over de jaarstukken? Dan kan ik constateren dat deze zijn aangenomen, bij dezen, hamerslag. Dank u wel.

11. Sluiting

De **voorzitter**: Ik sluit de vergadering, fijne avond nog en tot de volgende keer.

Sluiting om 23.06 uur

Vastgesteld in de openbare vergadering van 4 juli 2022

de griffier, de voorzitter,

drs. R. Blokland MCM drs. M.J. Bezuijen